

Sukaktuvininko atsiminimų spalvinga mozaika

Adomas Varnas pasakoja apie M. ir K. Petrauskus, J. Biliūną, "Baro" almanachą, savo šaržų knygą, Meno mokyklą, Vilkolakį, Vaikų teatrą Vilniuje.

JUOZAS PRUNSKIS

Mūsų garbingoje kultūrininkų veteranų galerijoje vieną iš pirmųjų vietų užima Adomas Varnas. Jis talentingas dailininkas, tautinio atgimimo ir valstybės atkūrimo veikėjas, Lietuvos pašto ženklų ir litų meniškų apipavidalinimo kūrėjas, atsikūrusios Lietuvos menininkų organizatorius, vienas iš Meno mokyklos kūrėjų, portretistas ir dekoratyvi-

Tai didelių kultūrinių nuopelnų žmogus. Šiame, sausio 1 d., A. Varnas sulaukė 90 m. amž. Ir tebėra energingas ir kūrybingas. Jo gyvenimas turtingas darbais ir gausus atsiminimais. Eilėje "Draugo" kultūros priedo numeriu esame spausdinę jo atsiminimus, dabar, reikdami ypatingą pagarbą mišiam mūsų sukaktuvininkui, tuos atsimini-

pač duodavosi įtraukiamas į darbą lietuviškųjų įžymybių: inž. V. leišio, Matulaičio (vėliau Valst. kontrolieriaus Lietuvoje) ir kitų. Kai 1907 m. išvykau studijuoti į Ginevą, Mikas Petrauskas Paryžiuje studijavo dainavimą, muziką, o jo žmona su savo seserim (mano būsima žmona) vasaravo Ginevoje. Petrauskienė susilaukė pirmojo sūnaus ir man teko ją pagloboti.

Tada turėjome studentų ratelį, kurio nariai išsirašydavo lietuvišką lietratūrą ir paeiliui viens kitam siųsdavome. Prie to ratelio priklausė ir M. Petrauskas ir Ign. Šlapelis, Jurg. Saulys, Garas ir kt.

Atsimenu, Miką susitikau Kaune, grįžus iš Amerikos. Buvo žviesiu apsiaustu, apsirengęs amerikietiška. Džiaugėsi, kad labai stiprus, net pademonstravo rankos mąskulius. Man buvo keista, kad jis, kaip boksininkas, rodė savo sveikatą. Net darėsi bangu, ar jis nebuvo su pakrikusiais nervais.

Vėliau tai pasireiškė dar stipriau, gydėsi. Nebeteko jo arčiau susitikti.

Su Kipru Lietuvoje dažnai susitikdavome, ypač kai man teko tvarkyti teatro kostiumų reikalus. Kuriant operą, K. Petrauskas, Šilingas ir aš dažnai aptardavome operos problemas. K. Petrauskas buvo entuziastas. Mes visada žavėjomės Kipru, ne tik kaip menininku, bet ir kaip mokančiu su kitais sugyventi, labai draugišku.

— Jums, Profesoriau, teko būti Zakopanėje. Ar neturite iš ten kokių atsiminimų apie J. Biliūną?

— Zakopanė buvo Austro-Vengrijos kurortas Tatry kalnų papėdėje. Ten vieną vasarą teko vasaroti, o kai 1908 m. baigiau Meno akademiją Ginevoje, buvau dvejiems metams apsigyvenęs Zakopanėje, kur buvau išsiuomavęs lenkų skulptoriaus So pčak studiją. Jis buvo išvykęs tęsti studijų į Paryžių. Tai buvo mano poakademinio laikotarpio didžioji užuomaga. Zakopanėje

1911 m. turėjau savo pirmą individualią parodą.

Biliūnas jau buvo miręs. Buvau ne kartą nuejęs prie jo kapo. Kapinės buvo prie pat miesto. Ant kapo tebuvo pastatytas laikinas kryžius. Tuo metu Zakopanėje dar tebegyveno Julija Janušaitytė - Biliūnienė. Ji buvo dantų gydytoja ir sergantį Biliūną ji išlaikė, Zakopanėje turėdama savo kabinetą. Zakopanė ji persikėlė dirbti, kad galėtų sudaryti sąlygas džiūva sergančiam

Biliūnui gydytis. Tuomet, pačioj Zakopanėje, iš nuotraukos, gautos iš Biliūnienės sudariau projektą J. Biliūno portreto, tokio simbolinio, su paukščiu.

— Jums teko dirbti prie literatūrinio almanacho "Baro" Vilniuje?

— Tada susipažinau su Balu Sruoga, jaunučiu studentu, kuris drauge su Lastu buvo įtraukti į redakcinę komisiją. Man reikėjo nupiešti viršelį; parašiau rašinį ryšium su mirtimi Maskvos universiteto docento Bytauto, mirusio Sveicarijoje. "Baro" iliustracijoms naudojau lietuviškų kryžių motyvus, o viršeliui nupiešiau piovėjus, saulės žėrėjimą dalgiais beplaukiančius.

"Baro" leidimui, bene daugiau sia savo lėšų bus panaudojęs Šilingas. Žurnalas buvo gana storas. "Baro" išėjo vienintelis numeris — almanachas. Vėliau užėjo karas ir nebuvo įmanoma to užmojo tęsti. Vėliau, 1925 m., tuo pačiu vardu buvo atkurtas žurnalas Kaune.

— Kaip sugalvojote paruošti politinių šaržų knygą "Ant politikos laktų"?

— Kai kilo pirmasis pasaulinis karas ir susidarė komitetas lietuviams pabėgėliams šelpti, būda to dažni susirinkimai. Juose dalyvaudamas, pradėjau piešti šaržus. Neturėjau tada darbo, gyvenau iš paskolos ir, turėdamas laiko, piešiau šaržus. Iš pradžių daviau juos laikraščiui, posėdžių aprašymams iliustruoti. Dar te-

Kertinė Paraštė

TEMA LITERATŪROJE NEGALI BŪTI KALTA

Jau ne kartą esame rašę, kad literatūroje temos pasirinkimas ne visada gali nusverti kūrinio vertę. Be abejo, rašytojas ar dailininkas, vaizduodamas tai, ką jis gerai pažįsta, visada turi galimybių susilaukti didesnio pasisekimo, tačiau net ir nuotykinė literatūra gali būti gera ir įtikima, ne tik vien dėl jos pramoginės paskirties. Tai rodo, kad ir Verne romanai: beveik visa įvyko taip, kaip jis kadaise savo fantastiniuose kūriniuose rašė apie keliones į jūrų gelmes ar mėnulį. Žodžiu, daugiausia čia priklauso nuo autoriaus sugebėjimo perduoti meninę tiesą. Žinoma, nėra reikalo, kaip vienas amerikietis kritikas sako, literatūroje atidengti visas natūralistines duobes, nes juk jos ir gatvėje yra uždengtos, nepaisant, kad kanalizacija visų pripažįstama kaip reikalinga, tačiau nėra reikalo ir vengti tokių temų, kurios mums atrodytų sunkesnės. Šiame "Draugo" konkurse laimėjusioji premiją J. Gliados knyga liečianti ir Lietuvos kolchozus, tačiau, kaip atrodo, jam bus bent pusėtinai pavykę apie tai parašyti. Apie tai bus galima pakalbėti vėliau, gi mūsų šio rašinio tikslas būtų dar kartą priminti, kad nėra reikalo autoriaus besąlyginiai barti ar girti už pasirinktą temą, geriau jau jį vertinti, sveriant, kiek temą autoriui pavyko kūrybingai pavaizduoti ir išspręsti knygos puslapiuos.

Neseniai Chicagoj einančių "Akiračių" trečiajame numeryje Liūtas Mockūnas gana kritiškai įvertino J. Jankaus dramą "Peilio ašmenimis". Be abejo, nebūtų čia ko per daug ir aiškintis, jei autorius beveik iš esmės paneigė nuotykių galimybes, teigdamas, kad tai "yra kažkas daugiau panašus į lietuviškos Western filmos scenarijų negu į dramą".

Mūsų nuomone, nuotykis kaip tik labai veikale vertintinas, o K. Almeno knyga "Upė į rytus, upė į šiaurę" taipgi yra nuotykinė, tačiau niekas per daug dėl to nesiskundė, nei jai išėjus, nei tada, kai ji gavo metinę Lietuvos rašytojų draugijos premiją. Nuotykis pats savaime nėra blogybė, svarbiausia, koks santykis tarp nuotykių ir literatūros. Prileiskime, kad Jankui būtų geriau pavykę, tą medžiagą naudojant romanui, o ne dramai, sutikime, kad partizaninės veiklos prieš komunistus dramoje sprendimas ne šimtaprocentiniai pavyko, tačiau mes nesutiktume su dar vienu L. Mockūno teigimu, dėl pačios tematikos aptarimo. Kritikas teigia: "Buvo tikėtasi, jog proginiu impulsu pagauti kai kurie mūsų rašytojai prirašys ne vieną "Peilio ašmenimis" pobūdžio knygą. Tačiau J. Jankaus knyga yra vienintelė. O tai jau komplimentas mūsų rašytojams ir rodo jų gerą skonį". Šie sakiniai ir privertė mus dar kartą pasisakyti, kad skonio ne-

liudija temos pasirinkimas. Alg. Landsbergio drama "Penki stulpai turgaus aikštėje" taipgi yra iš partizaninės veiklos, galima net vieną detalę atpažinti Daumanto "Partizanuose", tačiau tai netrukdo veikalui būti vienu mūsų geriausių veikalų, ir tik tenka džiaugtis, kad autorius šią temą pasirinko, nes veiklas ilgiau laikysis už minėjimuose per dešimtis metų pasakytas kalbas apie mūsų partizano pasiryžimus ir auką. Ir anas L. Mockūno teiginys, jog tokių temų nepasirinkimas liudija mūsų rašytojų gerą skonį, šioje vietoje visai neišlaikytų kritikos. Ir suprantama kodėl, kadangi tema nėra kalta, jei autoriui geriau ar blogiau pavyksta, svarbu, ar temą pasirinkęs autorius ją apvaldo ar ne.

Aplamai mes manome, kad naujųjų laikų Pilėnų tematika visada svarbi ir reikalinga, kad partizanų žygiai yra neišsamiamas mūsų kūrėjams temų aruodas. Nėra reikalo viename veikale pavaizduoti visą dešimtmečio kovą, bet svarbu bent keletą detalių pasirinkti ir literatūriškai jas apvaldyti. Tiek daug tais kovų metais buvo aukos ir didvyriškumo. Ir jei rašytojai nesima greit apie tai rašyti, tai tik todėl, kad jie nepasitiki savo jėgomis, nes visa tai nėra lengva. Bet jei kuris pasiryžo, ir dar priedo, kaip Landsbergiui, puikiai pavyko, tai nėra kokio nors skonio liudijimas ar neludijimas, o tik atliktas geras ir mūsų literatūrai turtingas veiksmas.

Kiekvienas autorius pasirenka temą, kuri jam labiausiai patinka. Tik reikia, kad jis mokėtų pasirinktą temą spręsti. Be abejo, nereikia norėti laisvės, kaip amerikietis teigia, atidaryti viešai kanalizacijos vamzdžiui, nors visi ir žino, kad jie yra. Todėl nevertėtų rašyti tai, kas dėl tam tikrų priežasčių teltų tik eksperimentui. Tačiau jei jau autorius pasirinko patriotiką, nereikia jos vertinti kaip pasirinkimo, tik kaip gerai ar blogai literatūriniai įkūnyto užmojo.

Manytume, kad mūsų menininkų skonio liudytojas yra pasirinkimas to, kas jam labiausiai patinka, nes jis už tai prieš savo talentą atsakingas, tačiau nemanytume, kad jei ir netaip būtų pavykę, nereikia smerkti autoriaus už patriotinę temą. Patriotika nėra joks blogis, o tik blogis ta prasme, kad labai apunkina autorių, nes labai lengva nuslysti į politinės retorikos ir prakalbų sentimentalios dobilėlis išmargintas pievas.

Nors ir niekuo visuomenė neprideda prie menininko augimo, tačiau, kol yra kuriančių, tol suprantamas ir noras reikalauti, tačiau reikalaujant, reiktų dėmesį daugiau kreipti į tikrąją kūrinio vertę, o ne į visai kitus šaltinius reikalus.

Myk. Mockūnas

Adomas Varnas. Kun. J. Tumas - Vaizgantas Petrapilio Lietuvių selme 1917 m. Šių metų rugsėjo mėn. 20 d. suėis 100 metų nuo šio žymaus mūsų rašytojo, kultūrininko ir visuomenininko Tumo - Vaizganto gimimo

nės tapybos meisteris, pirmųjų mūsų kultūros žurnalų iliustratorius ir bendradarbis, daugelio leidinių meniškų apipavidalinimų, entuziastingas tautodailės rinkėjas ir kryžių fotografuotojas bei jų albumų leidėjas, šaržų tapytojas ir pirmosios lietuviškų šaržų knygos sudarytojas, vienas iš Lietuvos kalbos draugijos steigėjų ir vienas iš naujų terminų kūrėjų, satyros teatro Vilkolakio vadovybės narys, vienas iš Ciurlionio galerijos Chicagoje steigėjų, montesorininkas ir t. t. ir t. t.

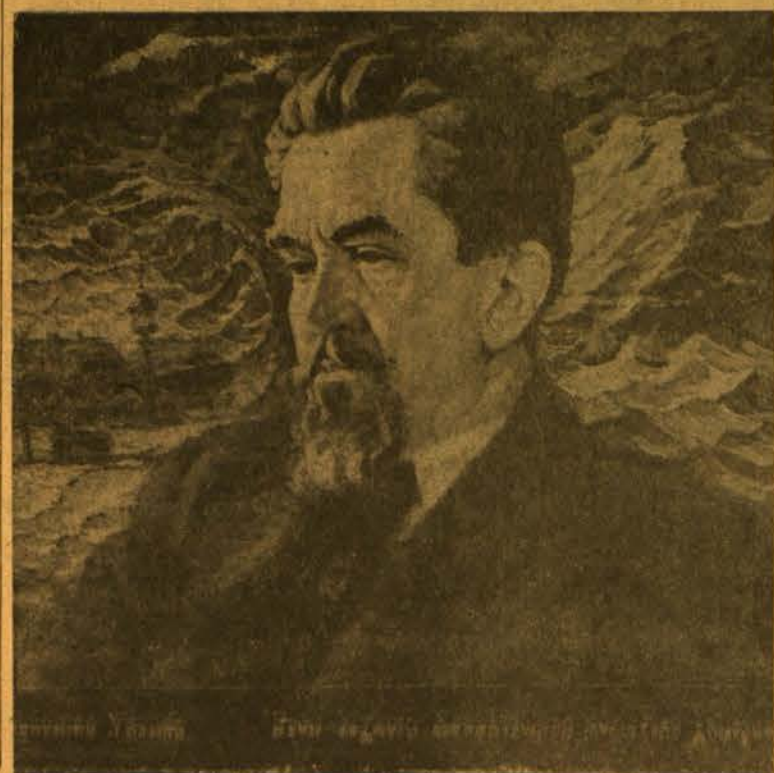
mus tęsiame.

Vargu, ar kas taip toli į mūsų kultūrinę praeitį gali siekti, kaip dail. prof. Adomas Varnas. Profesorius yra tiek pajėgus, kad dar įstengia išstis valandas praleisti tapydamas, vasarą dar gali mašina žolę pievelėje prie namo nuplauti ir dar du-tris kartus savaiėje išleina pavaikšioti po 20-30 bloką.

Buvo įdomu pasiteirauti jį apie eilę mums brangių asmenų, su kuriais jam teko bendrauti. Pradėjome nuo Miko ir Kipro Petrauskų.

— Miką Petrauską pažinau Petrapily, pas Kuraičius, kur susirinkdavo lietuviai studentai, — pasakojo Varnas. Tada Mikas lankė konservatoriją. Mėgo bendrauti su lietuviais. Vėliau jis vedė Stasę Kuraitytę, mano žmonos seserį. Kuraitytės Miką vadindavo "Barišnia, spoite", nes jis nuolat taip paneles prašydavo padainuoti.

Petrapily tekdavo sutikti ir Kipro Petrauską, kuris ten studijavo ir kurį labdaryų draugija prirodavo pildyti programą. Jis buvo toks plonutis, smailia nosimi. Balsas mus žavėjo. Palaikydavo ryšį su lietuviais studentais, o y-

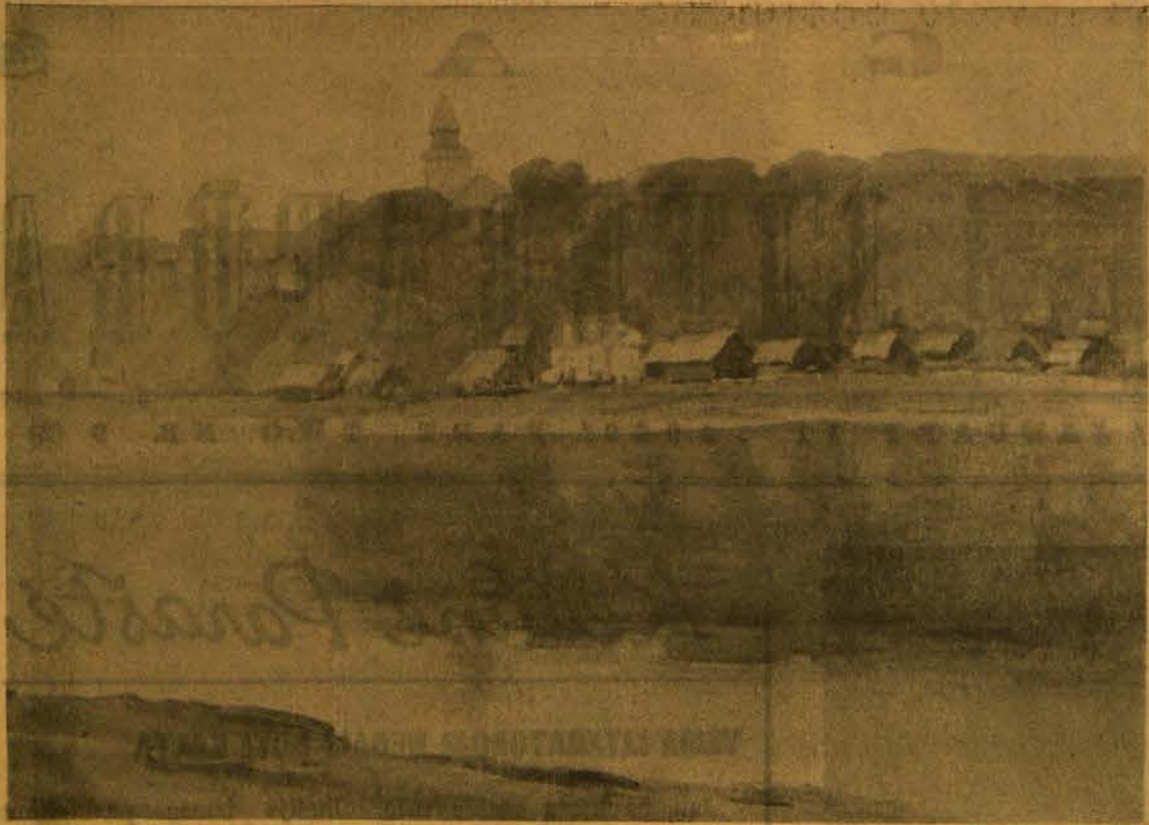
Adomas Varnas

Prof. Mykolas Kropavičiaus portretas (alicijus)

(Nukelta į 2 psl.)

Šiame numeryje:

- Tema literatūroje negali būti kalta.
- Dail. Adomui Varnui 90 metų.
- Jurgis Gliuda vėl laimėjo.
- D. Lapinskas Brazilijoje.
- R. Jautokaitis paroda.
- Bubulni ir Dundulni nudundėjus.
- Kanada susidomėjo mūsų liudies menu.
- Kai ligonis sau kalba.
- Kaip buvo sutikta Maironio monografija Lietuvoje.
- SSSR menininkai Prokrusto lovoj.
- Moterų gyvenimas.

Adomas Varnas

Nemunas ties Veliuona (aliejus)

Sukaktuvininko atsiminimų mozaika

(Atkelta iš 1 psl.)

ko paruošti ir Petrapilio seimo (1917 m.) kalbėtojų šaržus, be to — nupiešiau eile šaržų, bebūdamas bolševikų kalėjime Voroneže. Taip susidarė daugiau medžiagos, kuria susidomėjo inž. Norus-Naruševičius, bet nedavė jai grupę išleisti ir pagaliau nepriklausomai Lietuvoje šaržus išleido K. Puida (1922 m.). Leidinį greit išpiko.

— Kokį įspūdį jums paliko Petrapilio lietuvių seimas?

— Buvo labai skaudus lietuvių skilimas. Kada išėjome iš seimo kairieji ir Santaros atstovai, kuriai tada priklausiau, man atrodė kažkas netaip, kad mes turėjome pasilikti su dešiniąsiais, kurie reikalavo pilnos nepriklausomybės.

— Jums berods teko dalyvauti ir Meno mokyklos steigime Kaune?

— Pirmučiausia buvo įsteigti Pailšybos kursai, kuriuos vedė dailininkas Vienožinskis. Veikė jie senamiesty, Liaudies namuose. Kursus globojo Meno kūrėjų drauga, kurios pirmininku man teko būti. Kursuose dėstė dail. Galdikas, rodos Šlapelis, berods ir Didžiokas bei Sodeika. Kursai veikė pora metų. Dail. Vienožinskis uoliai ėmėsi iniciatyvos steigti Meno mokyklą ir gavo sklypą 9-me forte. Kažkaip išgavo geležinę tvorą iš krašto apsaugos ministerijos. Sklypą aptvėrė ir tada ėmėsi statybos darbo. Be tvoros anų laikų priemiesčių padaužos būtų viską išnešioję. Dalis plytų buvo paimita iš forto. Studentai patys padėjo — vieni plytas plėšė, kiti mūriniams padėję jas krauti.

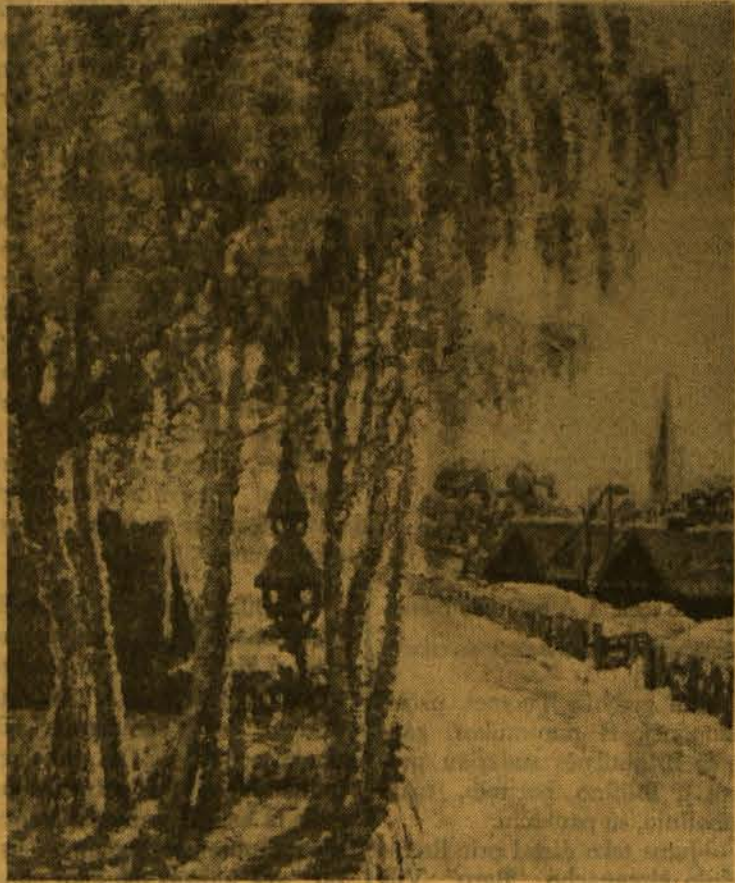
Meno mokyklai iš Svietimo ministerijos negalėjome gauti lėšų, vėl prašė palaukti. Bet 180,000 litų davė Žemės ūkio ministerija, kuriai vadovavo Myk. Krupavičius. Pamatėme, kas yra mūsų tikras bičiulis.

— Ar jūs turėjote ryšio su Vilkolakiu?

— Dirbome kartu su Ant. Sutkum, Baliu Sruga ir Vyt. Bičiūnu, kurie buvo Vilkolakio ūlai. Visu buvo noras turėti satyrinį teatrą. Man daugiau teko būti žiurovui, pritarėju, o ne aktyviu Vilkolakio kūrėju.

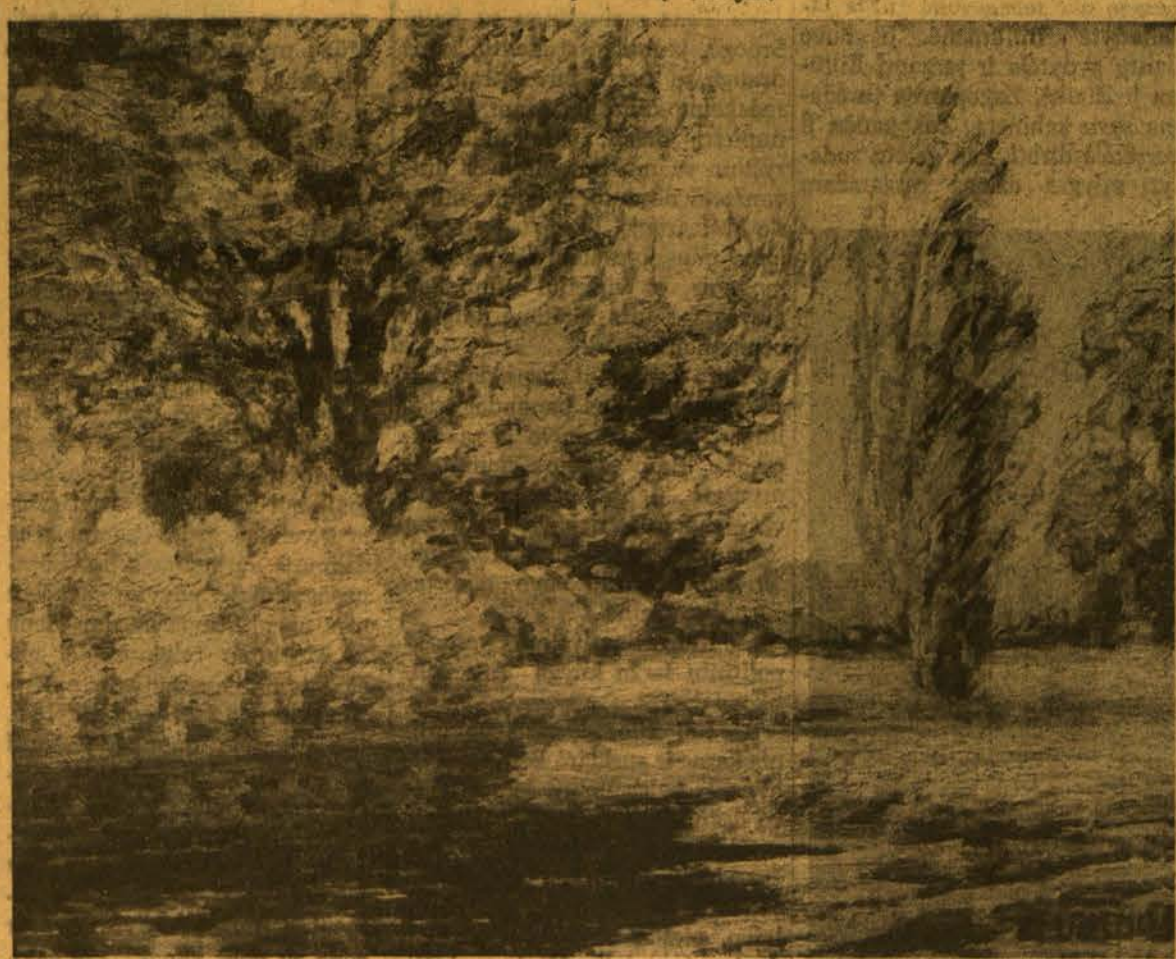
— Jūs buvote pasidariusę ekspertai — grafologas...

— Kipšas žino, kuo aš nebuvau. Prasidėjo nuo Peoviakų bylos. Teismui reikėjo daugiau ekspertų, tai pakvietė ir mane. Reikėjo nustatinėti parašų tikrumą, identifikuoti rankraščius. Nebuvau specialistas, tokių tada neturėjome; buvau kviestas kaip dailininkas, dailiaraščio mokytojas. Vėliau išsirašiau iš Prancūzijos braižo studijų knygas, kur buvo aiškinama braižo psichologinė reikšmė ir t. t. Kaip grafologui teko dalyvauti daugiau kaip 600 bylų. Viena stambesnių buvo Pašto ženklų byla. Čia sugaišau trejus metus, skirdamas tam vi-

Adomas Varnas

Pakeliui į tėviškę (aliejus)

Adomas Varnas

Jurgis Gliuda laimėjo aštuonioliktojo "Draugo" romano konkursą

Kaip jau buvo "Drauge" sausio 7 d. paskelbta, vienas produktingiausių mūsų romanistų, Los Angeles gyvenantis Jurgis Gliuda, laimėjo 18-ojo "Draugo" konkurso laureatas. Premijuotojo romano varda — "Liepsnos ir apmaudo asiniai". Siematinio konkurso juri komisiją sudarė detroitiečiai: koms. pirm. Vyt. Alantas, sekr. L. Rugienienė, nariai — V. Bogutaitė-Keblytė, L. Gruzulienė ir dr. Kest. Keblys. Premijos dydis 1,000 dolerių. O šio aštuonioliktojo "Draugo" romano konkurso mecenatas yra visai lietuviškai visuomenei gerai žinomas kun. Benediktas Sugintas, kuris iš savo kuklių santaupų tukstantinę mūsų literatūrai paskyrė minėdamas savo amžiaus 75 metų ir kunigystės 50 metų sukaktis. Premijos lėšomis išleisti ir įvykdyti detroitiečiai kovo mėn. 22 d. Ligi to laiko tikimasi premijuotą romaną išleisti jau atskira knyga.

Pastarasis Jurgio Gliudos laimėjimas mūsų literatūriname gyvenime yra dar unikuminis ir ta prasme, kad autorius to paties vardo konkursą laimėjęs penktą kartą. "Draugo" konkursą rašytojas jau yra laimėjęs su šiomis savo knygomis: "Namai ant smėlio", "Ora pro nobis", "Sikšnosparnių sostas" ir "Delfino ženkle".

Idomu dar ir tai, kad Kestutis rangai. Vėliau tas portretas su aštuoniomis kitais veikėjais buvo multiplikuotas mokykloms. Buvo išleista po 3,000. Tuo reikalu buvo susitarta su Svietimo ministerija.

Eilė pasikalbėjimų su dail. Adomu Varnu buvo malonus užda viny. Sedėdavome prie jo valdingo, M. Varnienės atneštais skanėstais apdoto stalo. Varnas kalbėjo pamąstydamas, gana lėtai, kad buvo imanoma čia pat taip viską užrašyti, jog rankraštis buvo galima tiesiai duoti spausdinti.

• Docentas Vytautas Mažulis, Vilniaus universiteto lietuvių kalbos katedros vedėjas, neseniai apgynė disertaciją filologijos mokslų daktaro laipsniui įgyti. Disertacijos tema — "Lietuvių ir indoeuropiečių kalbų santykiai. Ši disertacija esanti tikslantoji pokario metais Lietuvoje parengta disertacija. Tiesa, ji tik 51-oji disertacija daktaro laipsniui. Kitos 949 būvę mokslų kandidato laipsniui, kuris yra maždaug amerikino "masterio" atitikmuo.

Jurgis Gliuda

Keblys, rašydamas apie laisvojo pasaulio lietuvių rašytojų romanus neseniai išėjusioje knygoje "Lietuvių literatūra svetur 1945-1967", į aštuonis geriausius įrikiuoja net du Jurgio Gliudos — tai "Draugo" konkursą laimėjęs "Sikšnosparnių sostas" ir Nidos išleistas "Ikarų sonata". Apie pirmąjį K. Keblys aname leidinyje, be kita ko, sako: "Sikšnosparnių sostas rikiuojasi į geriausius mūsų romanus savo neabejotinai dėmesiu žmogui... Sikšnosparnių sostas yra, be jokios abejonės, svarbiausias Gliudos romanas, turintis galimybių išlikti kaip autentiškas pralaimėjusio gyvenimui, bet niekad nekapitulavusio žmogaus — treminio liudijimas". Teigiamai vertinant "Ikarų sonatą", ten pat sakoma: "Ne neigiant Ikarų sonatos pozityvaus įnašo mūsų literatūron, ten ka pripažinti, kad šis romanas stebina ne tiek konkrečiu literatūrinu laimėjimu, kiek autoriaus sugebėjimu nenukristi į absurdo bedugnę, vaikščiojant plonu siūlu tarp žaidimo fantazijos ir prasmingo tikrovės atskleidimo".

Prisimenant šiuos du išskirtinius ankstesnius J. Gliudos romanus, smalsumas skaitytojų dar padidėja: koks bus naujasis ir premijuotas Jurgio Gliudos romanas?

Rezid. Telef. 239-4083

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS, GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmia ligonius pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti HU 8-3222

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2558 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarimu.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Rezid.: 3241 West 60th Place
Tel.: REpublic 7-7608

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-los ir California
Val.: kasdien nuo 9-8 val. vak. Šeštad. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal susitarimą.
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad. 1-5, treč. ir šešt. atv. susitarimu.

Ofiso — HE 4-5758.

DR. S. IR M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v. Šeštadieniais 10-1 p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

• Kazio Sajos "Mamutų medžioklė" — nauja premjera buvo parodyta Kauno dramos teatre pereinamųjų metų pabaigoje. Režisavo Jonas Jurašas, dailininkė Janina Malinauskaitė; svarbiausi aktoriai: Gr. Blandytė, R. Varnaitė, K. Genys, A. Žekas, Alg. Vrubliauskas.

• G. Petkevičaitės - Bitės VI tomas išleistas Vilniuje. Leidinys 551 psl. Visas tomas skirtas rašytojos asmeniško pobūdžio korespondencijai — laiškams.

• Aleksandrui Čyrui, Kauno politechnikos instituto profesoriui, technikos mokslų daktarui,

paskirta įžymi Sovietijos — Galiorkino vardo premija už jo darbą "Tamprių plastinių sistemų skaičiavimas, taikant matematinio programavimo metodus". Sovietų spauda šį lietuvių aukštąjį išskelbimą ir vertina kaip pasaulinio garso mokslininką.

• Juozo Tallat - Kelpšos, žinomo mūsų kompozitoriaus, Liet. konservatorijos profesoriaus ir vieno iš pagrindinių teatro kūrėjų 80 m. gimimo sukaktis buvo prisiminta okupuotoje Lietuvoje. Kaip žinia, J. Tallat - Kelpša staiga mirė 1949. II. 5, bediriguodamas Vilniaus radijo komitete.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė optometristas

DR. EDMUND E. GIARA
2709 W. 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. 2-5, 7-9 val. Penkt. 2-5 ir šeštad. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6060.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
Crawford Medical Building
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414. Rez. RE 7-6867

DR. B. GAIZIDNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 W. 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. Kampas)
Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. popiet.
Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 v.v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. Pr. 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 9 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarimu.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 W. 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p.p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. Olympe 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarimu.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-3 val. vak. Šeštad. 12-3 val. p.p. trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympe 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-8 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakar. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rez. tel. 259-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA MOTERŲ LIGOS
2317 West 71st Street
Telef. HEmlack 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv., 5-8 val. antrad. ir penkt. 1-4 val.
Prilimnėja tik susitarimu.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. Kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-6 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 v. popiet.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba

DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Valandos pagal susitarimą
Uždaryta trečiadieniais

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 2-9 val. p. p. Išskyrus trečiadienį

Telef. 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Avenue
Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šeštad. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Ofisas laikinai uždarytas dėl daktaro ligos.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val.: antrad. nuo 2-5 popiet. ketvirtad. nuo 6-8 vakaro
Ofiso telef. 776-2880
Rezid. telef. PRospect 9-6730

DR. ALDONA SIMKUS
AKIU LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAİKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 830-1071
Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4110
Rez. GROvehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurģija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas — 925-8206
Valandos: 2-8 v. v. penktad. 10-12 v. r. 2-8 v. vak. Šeštad. 1-4 v. vakaro. Sekmad. ir trečiad. uždaryta.
Rezid. tel. WA 5-3009

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2852 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1233
Ofiso val.: Pirm., antr., Treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Prilimnėja ligonius tik susitarimu
Val.: 2-4 p. p. ir 6-8 v. vak. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GROvehill 6-3833
DR. A. VALIS - LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2724 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 So. Albany Avenue
Val.: pirm., antrad., ketv. 5-8 val. vak., penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

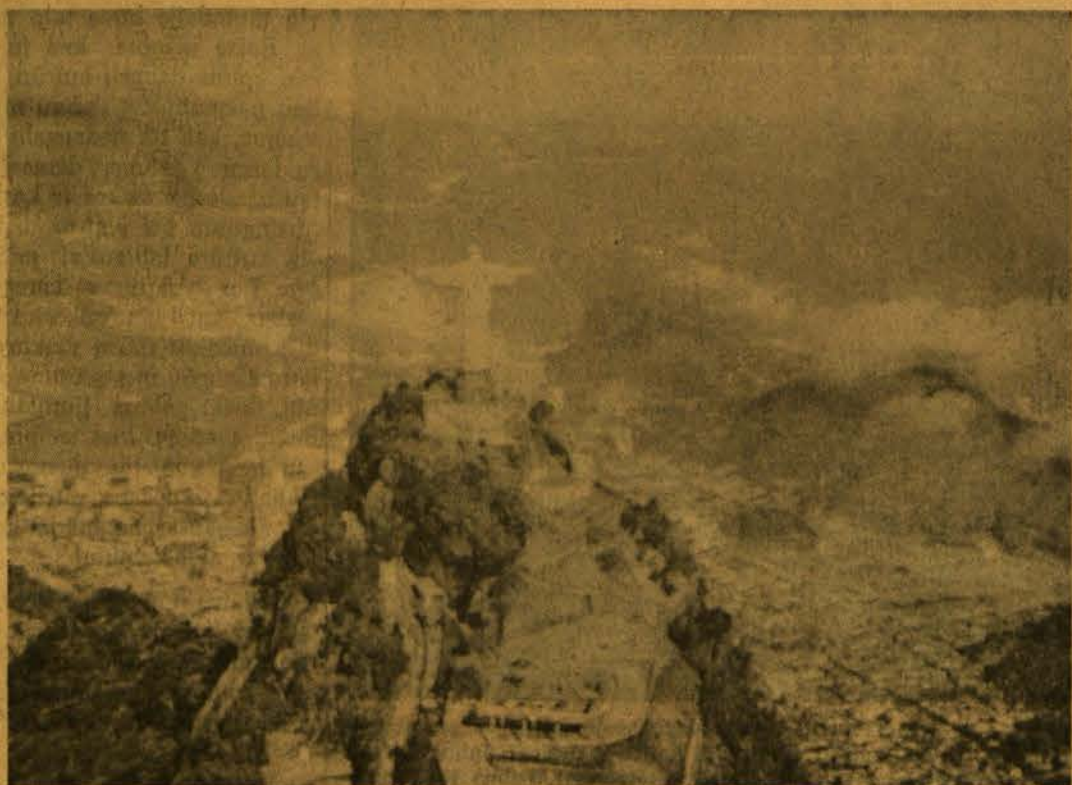
Tel. ofiso PR 6-0446, rez. HE 4-3190

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4560

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antrad., penktad. 1-8 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakaro. Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

Kaimo pakluonės (nuotr. Vyt. Maželio)

Žvilgsnis į pasakdiško grožio Rio de Janeiro miestą nuo Corcovado kalno viršūnės, kurioje pastatyta milžiniško dydžio Kristaus statula.

Muzikinės kelionės užrašai

DARIUS LAPINSKAS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio.)

Vos spėjome susivokti, kad skrendame virš Brazilijos ir jau pradėjo temti. Čia temsta labai greitai. Vienas kitas žvilgsnis pro debesų plyšius į smaudžiantį Pietų Amerikos mišinį, ir mūsų turistinis smalsumas turėjo pasitenkinti Cruz del Sud blankia šviesa apšviestais lėktuvo sparnais.

Sao Paulo aerodrome, mielo prelato dėka, mes ir mūsų keliaujantis turtas alaus stiklo išgėrimo greičiu buvome pakrauti ir kelių tautiečių mašinas ir nemokesniu greičiu pradėjome leisti ir kilti paties miesto linkui. Milžinas snaudė, tačiau dienos metu įkaitusio jo kūno šiluma skverbėsi pro atidarus mašinos langus ir maloniai kuteno mūsų veidus.

Sustojome atsigaiivinti. Užsakė tipiško brazilsko gėrimo. Mano gerklė, nors nei dainavau, nei deklamavau pakeliui, buvo taip išdžiūvusi, kad išmaukiau net pora stiklų alaus, kol jie tą savo tipiską gėrimą paruošė.

"Saugokitės, šis gėrimas labai gaivinančiai veikia" — įspėjo mus šeimininkai, o jis pašnabzdėjo man į ausį: "Ar tik nesumašė 'gaivinančiai' su 'gaivalingai'?" Nieko nepajėgiau atsakyti, nes mano liežuvis buvo prilipęs prie gomurio. Po truputies kėlionės per miestą, buvau apgyvendintas pas vieną lietuvi dainininką.

Lapkričio 10 d. Po Mišių pietavome klebonijoje. Vėliau ėjome pasižiūrėti salės. Diena buvo karšta. "O pas jus Chicagoje yra daug karščiau", nurašino vienas kartu ėjęs, belaukiant kol atidarys mums salės vartus. "Gal būt", mandagiai pritariau, stoviniuodamas tai ant vienos tai ant kitos kojos, nes šaligatvis buvo taip baisiai įkaitęs, kad būtų perdeginęs ir batus ir padus, pastovėjus ilgesnį laiką ant abiejų kojų.

Po pietų visų trijų rečitalis. Salė pilna, — nuotaika gera, ne vien dėl to, kad salė pilna, bet ir todėl, kad čia mūsų paskutinis pasirodymas ir galėsime nors porą dienų pailsėti, pasimaudyti, nebijodami nusišaldyti ar piršta kur išsinaryti. Po koncerto priėmimas parapijos salėje. Vaišės, kalbos, komplimentai... Prisiminė mano šeimininkų mažiausios dukrelės pastaba po Bogotos simfoninio koncerto: "Ponia gražiai dainavo, ponas gražiai šoko". Kadangi nei žemė, nei oras dar nebuvo atvėję, nuvykome pasiklausyti "karštų brazilškų ritmų", išpildomų odinės bavarų kelnes dėvinčių, muzikantų.

Jeigu kada nors turėsite progos aplankyti Sao Paulo, nesėskite, — prašau, įspėju, maldauju — į žemo ūgio, smulkų veidą dėvinčio lietuvių fabrikančio Volkswagena. "Per trisdešimt metų neturėjau nei vienos katastrofos", pasigyrė, skriedamas tai ant dviejų

kairių, tai ant dviejų dešinių mašinos ratų, smarkusis pilietis. "Bet kiek žmonių, bandydami tau kelių duoti, nuvažiavo į griovį ar atsitrenkė į stulpą?" norėjau paklausti, bet jisai, lyg atspėdamas mano mintis, spust stabdžius — vos nepraretėjo mano dantys, spust gaza — vos neišbyrėjo pakaušis pro užpakalinį mašinos langą.

Lapkričio 11 d. Rytė išvykome su prelatu aplankyti Santos. Vėžė vidutinio ūgio, ramų veidą dėvįs lietuvis, — ne fabrikantas. Važiavome jau visais keturiais ratais. Žemi debesys, it lietsargiai, kabojo virš mūsų galvų ir lingavo, lyg atspirašinėdami, kad asfaltas pavojingai slidus. Gi abiejuose kelio šonuose begulįs milžinas godžiai siurbė smulkų, purškiantį lietu ir skleidė savo neišpasakytą pasitenkinimą vis tirstėjančių miglų formoje. To mums ir betruko. Gerai, kad nors šoferis ramus ir važiuojame keturiais ratais, nes, besileisdami vingiuotais kalnų keliais į Santos slėnį, seniai jau būtume pradėję plasnodami kilti su geriausiomis prelato rekomendacijomis.

"Čia tikriausiai pilna nuodingų gyvačių tankiuose pakelės krūmuose?", paklausiau. "Taip, bet jos neina šildyti saulėje ant asfaltinio kelio ir to pat reikalauja iš žmonių, — nekelti kojos į jų teritoriją". Tų pačių taisyklių laikosi ir laukiniai indėnai, kurių čia pasirodo dar nemažai yra.

Neturėdamas progos nei vienu, nei kitu pamatyti, nes jau artėjome prie kėlionės tikslo ir retkarčiais, stryktelėjus vienam ar kitam debesui į šoną, galėjome pasigrožėti svaiginančioje žalmuose išsitiesusiu Santos uostu.

Užkandę truputį, ėjome pasi-
maudyti. Nors buvo apsiniaukę ir lynojo, bet šaligatviai dar nuo

vakar dienos tebebuvo įkaitę. Ir kas juos atšaldys, nes ir lietaus lašai buvo nespėję atvėsti.

Sugrįžę atgal į Sao Paulo, važiavome ir linksmėnoms įsijungėme į Volkswageno fabriko direktoriaus namuose. Buvo susirinkęs nemažas būrys žmonių ir čia sužinojau, kad lietuvių-prūsai kartu su vikingais užkariavę Angliją, kad Anglijos karalius dainuodavęs senas prūsiskas dainas ir gerdavęs midų prie prūsų puotos stalų. Tiki ar netiki, bet istorija įdomi, o kadangi dar tikrai daug laiko prabėgs, kol kas įrodo jos autentiškumą, nutariau nieko nelaukęs apie tai čia pranešti.

Lapkričio 12 d. Pasidairę po Sao Paulo miestą, prelato lydimi, išskridome po pietų į Rio de Janeiro. Buvo dar debesuota, tačiau kai kur saulė jau buvo prastirėjusi debesyse skyse, ir pro jas spoksavo į mus raudonos, raudonos žemės dėmės, lyg atviros žaidžios, merdinčios žaliame, žaliame milžino kūne.

Kultūrinė kronika

• "Lithuania", dr. Geručio paruošta knyga, netrukus išėina iš spaudos. Leidžia Manyland Books leidykla.

• Manyland Books leidykla išleidžia šių dienų Afrikos rašytojų antologiją, kurią paruošė Los Angeles universiteto Afrikos studijų centras.

• Marija Ambrozaitienė dalyvavo Gary Artists League jury parodoje, kur įstatė vieną litografijos darbą ir gavo antrašą premiją. Parodoje buvo priimti 35 dailininkai iš devynių apskričių. Premijų teisėjais buvo Madison Art Center, Ma-

disson, Wisc., direktorius R. C. Hendon ir Fort Wayne Museum of Art direktorius E. L. Graubner.

• Liet. liandies buities (etnografinis) muziejus pradėtas kurti Lietuvoje, Pievėlių kaimo laukuose, Kaišiadorių apylinkėse, prie Pravenios upės. Pirmieji atgabenti ir pastatyti senoviški pastatai: žemaitiškas namas iš Norvaišių k., Plungės apylinkės, žemaitiška ublėdė (namelis duonai kepti) smuklė (karčiama) iš Josvainių. Be to, įrengta dūškų sodyba, klėtis — ledaunė, aliejaus spaudykla.

Lėktuvą pradėjo leisti. Artėjome į miesto vidurį gulintį aerodromą. Rio de Janeiro! Tūžios pastangos, jei kas bandytų žodžiais išreikšti šio miesto grožį, — ar tai leidžiantis lėktuvu, ar besiviliojant Copacabanos smėlyje, ar bevažinėjant gyvenimu perpildytomis gatvėmis. Tai būtų panašu į bandymą kam nors atpasakoti nuostabios moters grožį. Tik tiek galiu pasakyti, — aš mačiau Rio de Janeiro!

Apsigyvenome viename iš Copacabanos hotelių, kuriame atostogavo ir gana gerai pasiturinčių lietuvių šeima iš New Yorko. Grįždami iš Mexico City vykusios olimpiados, jie buvo nutarę pasidairyti ir Pietų Amerikoje.

Lapkričio 13 d. Vakare pasikvietė mus ir Brazilijoje gyvenantį lietuvių poetą vakarienei. Vargė lėktuvą New Yorko linkui pakilo prieš pat vidurnaktį. Tačiau visą dieną prieš tai mes priklausėme Copacabana ir Copacabana priklausė mums.

Retkarčiais praedavo juodas kaip smala negras, nešinas krepšys ananasų ant galvos. Kiekvienam ištroškusiame jis pademonstruodavo savo mačėtės aštrumą ir rankos taiklumą, keliais smūgiais padėdamas atsikratyti vaisiui savo žievės... Ten vėl vienas šokoladinės spalvos žmogelis bandė visą dieną mums parduoti nors vieną aitvarą... Mes gi gulėjome įmerkę pirštų galus į smūrų Copacabanos smėlį ir bandėme bangų ošime išgirsti prabėgusių kėlionės aidą... Bangos tik lūžta, lūžta, lūžta... Greitai ir vėl kvėpuosime užterštą Amerikos didmiestį orą ir krenantis sniegas greitai nuplaus po oda susandėliuotą tropinę saulę.

Sprausminio lėktuvo turbinoje jau šildomos, — nepasimsi Copacabanos su savimi. Lagaminai perpildyti, — teleidžiama vežtis tik 44 svarus.

Jeigu kada nors jausies vienišas ir ieškosi draugu, atvyk į Rio de Janeiro, atsigulk Copacabanos smėlyje ir lukterk truputiuką. Greitai atsukubės didžiulė, šniokščianti banga ir nusinės tavo į jūrą. Ir tada nereikės tau niekados, kaip mums šiandien, atsišveikinti su šiuo žemės kampeiliu. (Pabaiga)

Iš sovietų pogrindžio

DIEVAS KAIME

J. Drodskij

Dievo kaime nėra, jo nerasi
Namy kerčiose, taip sako kvailiai;
O ji tačiau sutiksi visur.
Juk jis pavertina namų stogo vainiką,
Baldus, indus ir namų angas.
Kaime yra gausu Dievo visur:
Jis šėstadienį užvirina karštą sriubą,
Jis plevena migdančioje ugnyje,
Kur mirkčioja man, kviesdama į samokslą...

Jis saugoja sodus,
Jis įperša m'ško kirtėjui į žmonas mergaitę,
Jis žėd'ia vediodamas už nosies medžiotoją,
Nukreipdamas nuo švilo bailias antis.
Visa ta galėjau pastebėti,
Klausydamas rudens vėjo švilpimo,
Nes kaimas yra vienintelė palaima,
Velni teikiama kiekvienam bedieviui.

ISPAZINTIS - ISSILAISVINIMAS

Aleksander Jašin

Aš norėčiau išpažinti
Ir atverti save visą.
Negi rodysies draugužiams
Vien su vyno bonkle.

Pasakysiu, kas esu aš,
Jums belieka tik sprendimas.
Štai koks aš, mano brangieji,
Tik nenusigėrėkite.

Nuogas, be mažiausios gėdos,
Kaip komisijoj naujokų,
Tik su delnu — lapu figos.
Pajuoka čia neišgądins —
Paties vėlio nebijau.

Baimė man jau nusibodo.
Siela liko nuogutėlė.
Tik bijau išpažintyje
Susitikti savo prieši.

Juk ištieti savo siela,
Lygu liti į mirties lauką.
Bet tai visa būtų lengva,
Jeigu vienam pralautum.

Bandymą gal atlaikysiu,
Gal ugnį dar ir nežinau —
Apstūreime išgimau
Gal sprendimą: Tinkamas!

FRANCOIS VILLON ŠOKIS

Bulat Okudžava

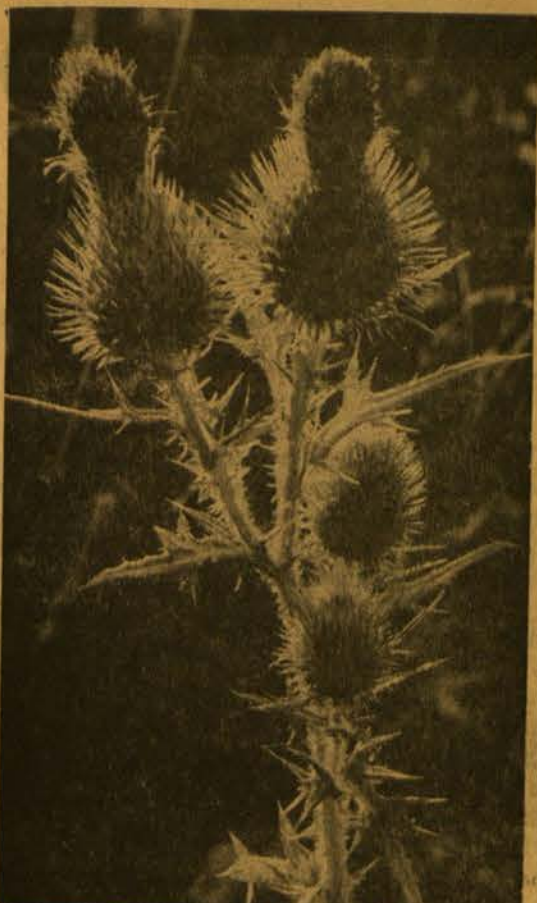
Kol dar žemė sukas,
Kol dar saulė šviečia —
Dievas duoda kiekvienam
Tai, ko jis neturi.

Sukčiui duoda galvą,
Niekam ciklo žirgą,
Laimiojamam pinigų —
Bet neužmiršk ir manęs.

Kol dar žemė sukas,
Tavo valdžioj, Viešpatie,
Kas tik trokšta tos valdžios,
Jis gauna su kaupu.

Kilniadvasių kvapo
Suteik iki vakaro.
Kainui — sąžinės graužimo,
Bet neužmiršk ir manęs.

Zinau Tavo galia,
Tavo išmintim tikiu.
Kaip kad mirštantis kareivis
Tiki, kad dangių gyven.

Nuotrauka Vytauto Maželio

Kaip ausis išgirsta
Tavo slaptą žodį,
Pagaliau ir mes kaip tikim,
Nors nežinome kodėl.

Mielas Dieve Viešpatie,
Kol dar žemė sukas,
Gal ir Tu patsai stebiesi —
Kol yr laiko ir ugnies:

Duok visiems po truputį,
Bet neužmiršk ir manęs,
Suteik visiems bent šį tą —
Tik neužmiršk ir manęs...

Vertė J. Sav.

A. Jašin (Popovo slapyvardis), gimęs 1913 m. tapo garsus 1956 m. atoslūgio metu, kai "Literatūrinė Maskva" rinkinyje atspausdino apysaką "Sviritis". Susilaukęs dėl jos aštrios kritikos, pakeitė temą, bet ne turinį. Kita žymesnė jo apysaka "Vestuvės Vologdoje".

Bulat Okudžava, Sovietų Sąjungos savųjų eilėraščių dainininkas ir deklamatoras, šias eiles padeklamavo pirmą kartą 1967. XI. 20 Paryžiuje, Rytų kalbų instituto surengtame rečitalyje. Tačiau tos eilės negalėjo pasirodyti Sov. Sąjungoje.

J. Drodskij, tikintis žydų, yra gimęs 1940 m. Iš profesijos — poetas ir vertėjas. Kai kurie jo verstų jugoslavų ir kubiečių poetų kūriniai buvo atspausdinti "oficialioje" sovietinėje spaudoje. Pirmoji J. B. poema pasirodė 1960 m. slaptame laikraštyje "Sintaxis". Jo poezijoje jaučiama A. Achmatovos ir Mendelštamo įtaka. Už priklausymą prie slaptų literatūros ratelių (oficialiai: kam nebuvo įsirašęs į Sovietų rašytojų sąjungą), 1964 kovo mėn. už "parazitizmą" ir "valkatavimą" buvo nuteistas 5 metams į priverčiamuosius darbus. Dėl jo nuteisimo pasipylė protestai Vakaruose: bet ir Sov. Sąjungoje kai kurie rašytojai, o jų tarpe Achmatova ir Paustovskis, bandė poetą užstoti. Baismės laikui nepasibaigus, J. B. buvo paleistas į laisvę. Pirmą kartą jo poezijos pora dalykėlių (vienas čia spausdinamas) tilpo 1967 m. leidinyje "Den Poezii" (Poezijos diena).

Ispūdžiai iš R. Jautokaitės parodos

JUOŽAS PAUTIENTIS

Regina Jautokaitė, jaunosios kartos dailininkė, meno mokslus baigė Chicagoje, Illinois universitete, kur turėjo progos pažinti šių dienų naujiasis kryptis ir tapybos technikas. Jos darbuose ne sunku įžiūrėti tų srovių įtaką, kuri dabar vyrauja šio krašto meno mokyklose ir institutuose.

Pirmuose Jautokaitės darbuose, kuriuos ji prieš kiek laiko buvo išstatičiusi religinio meno parodoje ir jaunųjų dailininkų kolektyvinėje parodoje, dailininkė vengė visu 100 proc. pasirodyti kaip modernių srovių atstovė, ji tada parodė darbus, kurie artėjo į impresionistinę ar net realistinę srovę.

Tačiau tapytoja nepastenkino tais bandymais, ji pasuko modernių srovių link, atseit pradėjo kurti taip, kaip ir daugelis, baigė šio krašto meno mokyklas.

Dabar pirmininėje savo individualinėje parodoje, kurią suruošė Satrija "Draugo" patalpose, R. Jautokaitė reiškiasi kaip ekspresionistinio abstrakto, ar net 20 savo šiltųjų tonų sprendimų lyg sako, kad tapytoja sugeba sukurti ir linksmesnes, nuotaikines, gesnes tapybas.

ir technika ar įmantrūs kūrinių pavadinimai, svarbu tai, kad dailininkas pasiekia, kokius rezultatus laimi savo drobėse.

"Draugo" redakcijos patalpos nėra tobulai idealios parodomui, tačiau jos nėra nei kiek blogesnės už kai kurių bankų patalpas, kuriose jau buvo mūsų dailininkų kelios parodos.

Teneiško žiūrovas šioje parodoje kokių šedevrų, neįprastų kompozicijų ar retų spalvinių sprendimų. Kuklioji Jautokaitė pasitenkina nesudėtingomis kompozicijomis, kuriose ji geriausiai išreiškia savąjį vidurinį pasaulį.

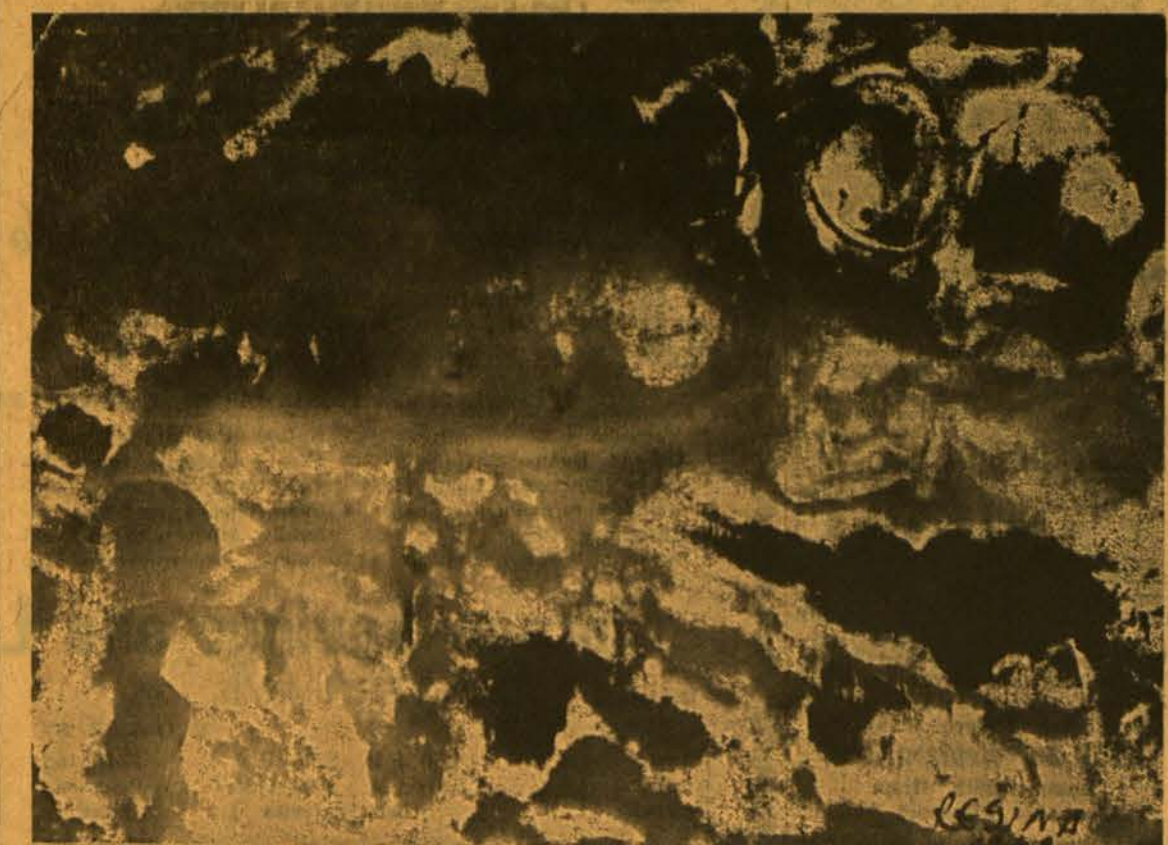
Daugumoje darbų vyrauja pilkšvas ar duslus koloritas, retkarčiais dailininkė savo darbuose pa-
vaizduoja lyg prošvaistes ir pragiedrulių, bet tokių darbų tikrai keletas.

Bene įspūdingiausias tamsios gamos sukurtas darbas bus Nr. 12 — "Tamsos take". Jis gerai išlaikytas ir rodantis, kad dailininkė žino, ką nori pasakyti. Bet Nr. 20 savo šiltųjų tonų sprendimu lyg sako, kad tapytoja sugeba sukurti ir linksmesnes, nuotaikines, gesnes tapybas.

perdaug statinis. Viename kitame Jautokaitės darbe palikta daug baltų plėmų, kurie vis dėlto kenkia bendram spalviniam sprendimui.

Ėjamai imant, ši pirmoji Jautokaitės individualinė paroda žiūrovui dar nebloga išpušį, ir ja meno mėgėjams verta aplankyti. Iki šiol paroda jau aplankė daugiau kaip 200 svečių, kurių tarpe buvo ir iš kitų miestų. Darbus matė ir visa eilė mūsų dailininkų. Paroda truks iki sausio mėn. 18 d. Tad jos dar nemačiusiems, parodą verta aplankyti. Paroda atdara darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 4 val. 30 min. popiet, šeštadieniais iki 12 val.

• St. Zobarsko leidiniai Turkijoje. Turkijoje, Izmirio mieste įvyko knygų paroda, naujo universiteto atidarymo proga, kuriame su savo leidiniais dalyvavo ir St. Zobarsko vadovaujama Manyland Books leidykla. Jos leidiniai buvo išstatyti šalia Toronto universiteto leidinių. Knygos paliks visam laikui naujojo universiteto bibliotekoj.

Regina Jautokaitė

Pavasaris bunda

Bubuliui ir Dunduliui nudundėjus

Išpūdžiai iš memorialinio Antano Rūko spektaklio

R. AUKŠTIKALNIS

Praėjusį šeštadienį ir sekma- dienį čikagiečiai turėjo progos pasidžiaugti Lietuvių scenos darbuotojų sąjungos nauju spektakliu. A. a. autoriaus Antano Rūko atminčiai pagerbti, suėjus me- tinėms nuo jo mirties, buvo pa- statytas jo veikalas "Bubulis ir Dundulis". Kaip pats autorius sa- vo veikalą vadina, tai yra links- mas 3 vksm. nutikimas. Tokio- je šviesoje jis čikagiečių aktorių ir buvo pristatytas, o publikos la- bai šiltai priimtas. Tai nuopel- nas režisieriaus A. Dikinio, ku- ris išlaikė veikalo lengvumą, grakštumą ir tuo pačiu sugebėjo apjungti stipresnes aktorių jėgas. Sąstatas pakankamai išlygin- tas, ir aktoriai vienas kitą tikrai papildė. Per visą spektaklį jautė- si vientisumas, jokių didelių spra- gų. Prie viso to lengvumo dar- niai jungėsi dailininko Jurgio Daugvilos scenovaizdis. Tai žmo- gus, turįs ypatingą dovana ir nuojautą neperkrauti scenos. Pas jį viskas skoninga, gražu ir lengva. Aktoriai, įvilkti į dail. B. Jameikienės kostiumus, dar padi- dino nekasdieniškumo nuotaiką.

Pats veikalas pirmą kartą bu- vo pastatytas 1946 m. Detmolde lietuvų dramos teatro "Aitva- ro". Nektinu lyginti šių dviejų pastatymų. Tai būtų netikslu, nes juos skiria ilga metų eilė, ki- tos sąlygos ir mes, kaip žiūrovai, jau taip pat esame kitokie. Visas mūsų gyvenimo ritmas, tempas taipgi jau smarkiai pasikeitė, ne- be toks tam pačiam ir jautrumas. Tad vieną kitą scenukę da- bar apkarpius, dar geresniam i- spūdžiui būtų nepakenkta. Bet praeitis tepalieka praeičiai, o mė- gintojai bent trumpai pažvelgti į šio spektaklio laimėjimus.

Kai Chicagos Lietuvių scenos darbuotojų sąjunga parengia spe- ktaklį, mes norom nenorom i- mam knaisiotis po jį, Dieve gink, visai neturėdami piktos valios. Kai jau regi scenoje daugiau nei veikalo griaučius ir vaikščiojan- čius gyvus žmones, netgi charakte- rius, tai ir negali pro juos tylo- mis praeiti. Nors čikagiečiai ak- toriai save tebelaiiko tik mėgė- jais, bet mes į juos žiūrime, kaip į senus scenos vilkus. Vieni iš jų pradėjo teatro keliu eiti dar Lie- tuvoje, kiti Vokietijoje, o treči jau šiame krašte.

Pagrindiniai šio Antano Rūko veikalo veikėjai yra du ūkinin- kai: tai Bubulis — J. Kelečius ir Dundulis — Leonas Barauskas, apie kuriuos scenoje viskas ir su- kasi. Abu įdomūs, bet drauge ir skirtingi. L. Barauskas šį kartą buvo tikrai savose "klumpėse". Malonu jį buvo sekti: gražus, ra- mus žodis ir tiksliai suprstas

vaidmuo. J. Kelečius savotiška priešingybė. gyvas ir tempera- mentingas. Po ilgesnės pertrau- kos buvo tikrai malonu jį maty- ti scenoje. Paties Bubulio žo- džiais kalbant, tai "brangus žmo- gus" mūsų scenoje. Agulė — spalvingas našlės charakteris, ku- rį E. Rukuižienė sukūrė be prie- kaištų, vietomis iššaukdama net publikos plojimus. E. Rukuižie- nė, kaip visuomet, taip ir šį kartą pasižymėjo kruopščiu vaidmens išbaigimu. Viengungis Girdžius — J. Valentinas, pirmą kartą bu- vo matomas Chicagos scenoje, atrodė laisvas, šiltas ir įtikinantis savo rolėje. Gal kiek per didelis mėgėjas ilgesnių pauzių, kurios komedijoje vargu ar būtų reika- lingos. Piršlys Tarulis — J. Ba- lūtis, ilgoką laiką nesirodęs sce- noje, buvo tikras piršlys — ple- pys. Rolė ir aktorių vienas ki- tam tikte pritiko. Šaltėknis — Alg. Dikinis. Jo uždavinys nebu- vo lengvas, režisuojant ir vaidi- nant, tačiau jis savo padarė. Ro-

žė — S. Kielaitė-Kelečienė ir Do- bilas — Arvydas Dikinis gal ma- žiausiai atitiko savo vaidmenis. Gal čia būtų daugiau režisieriaus kaltė? Atrodo, kad abudu gra- žiai ir teisingai dirba, bet vis dėl- to sunku patikėti, kad lietuviška- me ano meto kaime vaikščiotų tokie miesčionys. Radasta — L. Petravičiūtė, pati jauniausia sce- noje, su gera lietuviška tarsena užsirekomendavo tikrai gražiai. Jei nepritrūks kantrybės ir meilės darbu, pasiekės dar geresnių re- zultatų.

Išsinešti spektaklio išpūdžiai ir nuotaikos tikrai gražios. Vie- ni juokė, kiti verkė. Džiugu, kad ir vyresnio jaunimo spektak- lyje buvo nemažai, o ir jie šį kar- tą džiaugėsi.

— Moterys traktuoja vyrus taip, kaip žmonija savo dievus; šlovina juos, bet visad ko nors iš jų reikalauja.

O. Wilde.

Laima Petravičiūtė ir Arvydas Dikinis "Bubulyje ir Dundulyje" (Liet. foto arch.)

Kairėje — Stasė Kielaitė - Kelečienė (Rožė) ir Elena Petrokaitė - Ru- kuižienė (Agutė) Chicago sausio 4 d. įvykusiam "Bubulio ir Dundu- liu" spektaklyje. Nuotr. V. Noreikos

— S. Kielaitė-Kelečienė ir Do- bilas — Arvydas Dikinis gal ma- žiausiai atitiko savo vaidmenis. Gal čia būtų daugiau režisieriaus kaltė? Atrodo, kad abudu gra- žiai ir teisingai dirba, bet vis dėl- to sunku patikėti, kad lietuviška- me ano meto kaime vaikščiotų tokie miesčionys. Radasta — L. Petravičiūtė, pati jauniausia sce- noje, su gera lietuviška tarsena užsirekomendavo tikrai gražiai. Jei nepritrūks kantrybės ir meilės darbu, pasiekės dar geresnių re- zultatų.

Išsinešti spektaklio išpūdžiai ir nuotaikos tikrai gražios. Vie- ni juokė, kiti verkė. Džiugu, kad ir vyresnio jaunimo spektak- lyje buvo nemažai, o ir jie šį kar- tą džiaugėsi.

— Moterys traktuoja vyrus taip, kaip žmonija savo dievus; šlovina juos, bet visad ko nors iš jų reikalauja.

O. Wilde.

Laima Petravičiūtė ir Arvydas Dikinis "Bubulyje ir Dundulyje" (Liet. foto arch.)

Kairėje — Stasė Kielaitė - Kelečienė (Rožė) ir Elena Petrokaitė - Ru- kuižienė (Agutė) Chicago sausio 4 d. įvykusiam "Bubulio ir Dundu- liu" spektaklyje. Nuotr. V. Noreikos

"Bubulio ir Dundulio" ketvertukas. Iš kairės į dešinę: Laima Petravičiūtė (Radasta), Jonas Kelečius (Bu- bulis), Leonas Barauskas (Dundulis) ir Arvydas Dikinis (Dobilas). Nuotr. V. Noreikos

Scena iš Antano Rūko "Bubulio ir Dundulio", Chicagos Lietuvių scenos darbuotojų sąjungos pastatyme. Centre ir priekyje—Elena Petrokaitė-Rukuižienė (našlė Agutė). Toliau iš kairės į dešinę: Julius Balutis (piršlys Tarulis), Algimantas Dikinis (viengungis Šaltėknis), Jonas Kelečius (Bubulis), Laima Petravičiūtė (Radasta), Arvydas Dikinis (Dobilas), Leonas Barauskas (Dundulis) ir Juozas Valentinas (viengun- gis Girdžius). Liet. foto arch.

Kanada susidomėjo lietuvių liaudies menu

Kanados sostinėje Ottawoje or- ganizuojamas naujas, taip vadi- namas, "National Museum of Man." Tai busias vienas iš di- džiausių Kanados muziejų. Jame bus pavaizduota įvairių tautų kultūra. Muziejaus organizato- riai, jo vadovybė kreipia ypating- gą dėmesį į lietuvių senąją kultū- rą. Be kitų dalykų, pasiryžta į- rengti ir lietuvių liaudies meno skyrių. Tuo reikalu Tautotyro- skyriaus direktorė, Kanados pran- cūzė Carmen Roy ir to skyriaus tyrimų vadovas K. Peacock ra- štu kreipėsi į dailininkus Anasta- ziją ir Antaną Tamošaičius, pa- žymėdami, kad yra jau nuo se- niau girdėję apie jų vertingus dar- bus, džiaugiasi turėję progos su- jais pasimatyti Toronte.

Laiške rašoma, kad jie jau

A. ABALL ROOFING CO.
Isteigta prieš 49 metus
Dengiamo visų rūšių stogus. Taiso- me arba dedame naujus kaminius, r- nas, nutekamuosius vamzdžius. Dažo- me iš lauko. Taisome mūrus "tuck- pointing". Pilnat apsidraudo. Visas darbas garantuojamas

LA 1-6047 arba PO 2-8778
Apskaičiavimai nemokamai
Skambinkite bet kuriuo laiku

BANGA
TV, Radio, Stereo, Spalvotom tele- vizijom antenos. Pard. ir taisymas. 2649 W. 63rd St., Tel. 434-0421
Vakarašis skambinti WA 5-8607
P. Rudėnas K. Šimulis

DEKORAVIMAS
IS VIDAUS IR IS LAUKO
Kūlmiai ir apmušti baldai valomi.
Kreiptis į:
J. KUDIS — Tel. CLiffside 4-1050

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, radijal. stereo, oro vėsintuval. Pardavimas ir taisymas.
J. MIGLINAS
Krautuvė Marquette Parke
2346 W. 69th Street 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, gyvybės, automobilų, aviatijos, biz- nio. Patogios iš- mokėjimo sąly- gos.
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos. Tune-up ir Motorų Remontas
5759 So. Western Ave.
Kampas 58th Street
Telefonas — PProspect 8-9533

anksčiau buvo girdėję apie dail. Tamošaitienės kuriamus tauti- nius kostiumus, bet kai juos pa- matė, tai suprato, kodėl jie su- tokiu entuziazmu vertinami. Da- bar patys C. Roy ir K. Peacock esą entuziastiškiausi dail. Tamo- šaičių vertintojai. "Lietuvių tau- tinis kostiumas su visais priedais yra vienas mūsų labiausiai verti-

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Apdraustas perkraustymas
Ilgų metų patyrimas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS. 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5981

A. ABALL ROOFING CO.
Isteigta prieš 49 metus
Dengiamo visų rūšių stogus. Taiso- me arba dedame naujus kaminius, r- nas, nutekamuosius vamzdžius. Dažo- me iš lauko. Taisome mūrus "tuck- pointing". Pilnat apsidraudo. Visas darbas garantuojamas

LA 1-6047 arba PO 2-8778
Apskaičiavimai nemokamai
Skambinkite bet kuriuo laiku

BANGA
TV, Radio, Stereo, Spalvotom tele- vizijom antenos. Pard. ir taisymas. 2649 W. 63rd St., Tel. 434-0421
Vakarašis skambinti WA 5-8607
P. Rudėnas K. Šimulis

DEKORAVIMAS
IS VIDAUS IR IS LAUKO
Kūlmiai ir apmušti baldai valomi.
Kreiptis į:
J. KUDIS — Tel. CLiffside 4-1050

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, radijal. stereo, oro vėsintuval. Pardavimas ir taisymas.
J. MIGLINAS
Krautuvė Marquette Parke
2346 W. 69th Street 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, gyvybės, automobilų, aviatijos, biz- nio. Patogios iš- mokėjimo sąly- gos.
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos. Tune-up ir Motorų Remontas
5759 So. Western Ave.
Kampas 58th Street
Telefonas — PProspect 8-9533

namų eksponatų", rašo to nau- jojo muziejaus vadovybės atsto- vai. Jie džiaugiasi, kad pasikalbė- jimai su Tamošaičiais apie lietu-

PASINAUDOK DABAR
AUKŠTESNIAIS DIVIDENDAIS

4.75% PER ANNUM
ON REGULAR
CURRENT RATE

5.25% PER ANNUM
ON INVESTMENT
BONUS \$1,000 MIN.

DAUGIAU KAIP PUSE ŠIMTMETIO PATARNAVIMŲ
VISAD MOKEJOME DIVIDENDUS
VISAD ISMOKEJOM TAUPYTOJAMS PAGAL
PAREIKALAVIMĄ
AUKSCIAUSI REZERVAI SANTAUPOMS

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 LA 3-8248

Kurkite geresnę ateitį

Išjunkite į CHICAGO TAUPYMO BENROVĖS Taupytojų Praturtėjimo Planą! Pasirinkit Jums tinkamiausią Mėnesinį Taupytojų Praturtėjimo planą iš žemiau nurodytos lentelės sudarytos pa- gal dabar taupymo knygelėse mokamus 4 1/4%. Pradėkite taupyti dabar geresnei savo atečiai.

ŠTAI MĖNESINĖ TAUPYMO LENTELE:

MĖNESINĖS SANTAUPOS		MĖNESINĖ TAUPYTOJŲ PRATURTĖJIMO LENTELE										
		2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YRS.	18 YRS.	20 YRS.	
\$10.00	\$232.13	\$524.08	\$833.30	\$1,167.46	\$1,534.51	\$1,937.70	\$2,380.57	\$2,867.04	\$3,401.40	\$3,988.36		
20.00	504.26	1,058.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72		
30.00	756.39	1,587.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08		
40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,669.82	6,138.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15,953.43		
50.00	1,260.69	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79		
60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15		
70.00	1,764.92	3,703.58	5,833.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,069.29	23,809.80	27,918.51		
80.00	2,017.05	4,232.66	6,666.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22,936.33	27,211.19	31,906.87		
90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23		
100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.09	19,376.95	23,805.70	28,670.41	34,013.99	39,883.59		

JOHN PAKEL, President

5 1/4% Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami rūk-
santinėmis. Mažiausiai turi
būti \$8000. Pelnas mokamas
kas šeši mėnesiai.

4 3/4% Ant visų knygelėlių
sąskaitų

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪŠŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- * Vacation Club
- * College Bonus Savings
- * Home Mortgage Loans
- * Home Improvement Loans
- * Christmas Club
- * Insured Family Savings
- * Notary Public Service
- * Free community rooms for your organiz'n meetings
- * Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks. No service charge to members
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * Two large free park'g lots
- * Save-by-Mail Kits
- * Travelers Checks
- * Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.
6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575

HOURS:

Pirmad. 12:00 P.M. - 8:00 P.M.	Ketvirtad. 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Antrad. 9:00 A.M. - 4:00 P.M.	Penktad. 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Trečiad. Uždaryta visa d.	Šeštad. 9:00 A.M. - 12:30 P.M.

Kai ligonis sau kalba

Naujas Alės Rūtos romanai "Prisikėlimas"

VIKTORAS MARIŪNAS

Alė Rūta, PRISIKĖLIMAS. Romanas. Nidos Knygų klubo leidinys Nr. 68, 1968. Knyga 205 ps., kainą 2.50, gaunama "Drauge".

Autorė turi savo vietą mano prisiminimų paveikluose. Atsimenu ją kaip kuklią, išmintingą, kūrybos nuotaikomis gyvą Pedagoginio instituto bendradarbę Vilniuje, o kartu ir studijų kolegę anais grėsmingais okupacijų metais. Abu, tur būt, prisimenam mano pranašystę, kad Alė niekada netekės, gyvenis ant kalno su pušim po langu, o rašys, apie žmonių pasaulius pakalnėje.

Mano pranašystė neįvyko. Anų laikų Alė Nakaitė jau seniai turi savo gražią šeimą, o jeigu ji gyvena ant kalno, tai ne su pušim po langu. Ji, tiesa, rašo daug. Be eilėraščių, dramų, ji jau aštuonių išspausdintų romanų autorė. Vėl — jos dėmesio netiek daug susilaukė tie žmonės pakalnėje. O vis dėlto, kai ji rašė apie pakalnes, išėjo šilta, turtinga, įtikinanti. Alės Rūtos "Kėliai į kairę", "Trumpa diena" teikia šviežią orą ir žodį, romanų veikėjai įtikinamai naudoja savo laisvę, siekdami teisės išlikti, būti pažintiems ir pripažintiems. Jeigu Alė Rūta savo kūryba šitų dviejų romanų ir nebepralenktų, ji jau vien dėl jų turėtų savo vietą mūsų literatūros istorijoje.

Jeigu "Prisikėlimas" nebus atsimintas, tai Alė Rūta galės dėkoti likimui už malonę. Istorinė patirtis jai galėtų būti gera pagoda. Juk kiek mūsų ir pasaulinės literatūros garsių vardų yra prikūrę menkų dalykų, o išlikę gyvi dėl vieno kito gerai pavykusio.

Vardan draugystės

Gal draugų nereikėtų recenzuoti, kai negali jų iškelti?

Sitą klausimą Alė Rūta pati atsako savo "Prisikėlimo" pagrindinio veikėjo mintimis.

"Aš pažinojau daugelį žmonių. Nemažai jų vadintu draugais. Jei giria mano darbus... Dažnai net nediskutuojama mano kūrinio, tik pagiria. Ar tai nuoširdus? Ar tiesa? Ar tai draugystė?" "Dėl įvairių priežasčių žmonės daugiausiai bijo ir šykšti kitus draugiškai, nuoširdžiai pakritikuoti. Taip, noromis ar nenoromis, palaiko jų klaidas" (Prisikėlimas, 128 psl.).

"Tylėjimu nuskriaudi kūrėją, kai kritikoje neištari neigiamybų" (154 psl.).

Taip autorės įspėti ir padrausinti, leidžiamės į ieškojimus, tarimus ir aptartimus.

Romano siužetas

Alės Rūtos "Prisikėlimas" daug kur liudija Autorės gyvenimą

Smagiai nusiteikusi publika "Bubulio ir Dundulio" spektaklyje, Jaunimo centre, Chicagoje, sausio mėn. 4 d. Nuotr. V. Noreikos

toli nešančią vaizduotę. Bet gyvena ir toli nešanti vaizduotė nepagamino gyventi galinčio kūrinio, jeigu ir nebuvo penėta, auklėta ir drausminta stiprių išgyvenimų, išjautimų ir išmąstymų.

Prisikėlimo siužetinė medžiaga negausi. Dailininkas Zenonas serga nepagydoma liga, smarkiai kenčia, jau mažai ką begirdi, sunkiai žodį ištaria. Gyvena prišiminimais, viltimis dar kurti, užbaigti ar pataisyti savo tapybos darbus ir skulptūras, daug mąsto apie meną, apie pašaukimą, apie gyvenimą, Dievą ir mirtį. Ir (tur būt?) miršta, regėdamas pasitinkantį tėvą, girdėdamas paukščių giedojimą. "Sušvin-ta saulė!"

Zenono gyvenimo istoriją skaitytoja turi iš padrikų skeveldrų sulipdyti. Jis Lietuvos dvarininkų sūnus. Šaunus tėvas ir jo vyrai — ginkluoti sukilėliai prieš caro okupantus. Po vieno mūšio jis suimamas, vėl paleidžiamas, bet visam gyvenimui ištremiamas į

Rusiją. Zenonas, sesuo Filomena ir broliai ten ir užauga. Zenonas studijuoja meną. Tėvui ir motinai mirus, netekęs materialinės paramos ir bėgdamas nuo meilės, kurią draugas jam paglemžė, išvyksta į Vakarus, į meno ir muzikos miestą ant Ikaro krantų. Šiaip taip verčiasi, studijuoja, lanko muziejus, koncertus, daug kurta. Lietuvai atgavus laisvę, mokėdamas kalbų, tarnauja savo kraštui kaip savos ir užsienio spaudos bendradarbis. Pasto viau apsigyvenęs pietų krašte, ve da vietinę gražuolę, pozuotoją. Ji betgi nemėgsta Lietuvos, nuobodžiauja, trokšta tik linksmybių, turtų ir garbės. Išsiskiria. Zenonas sutinka Renatą, valgyklos padavėją, susidraugauja, veda (?) . Serga ir miršta vėl tremty, bene Amerikoje.

Neišnaudotas moterystės klausimas

Istorijoje praleidžiamos datos, paties sužino. Jis niekam nepa-

kraštų vardai, žmonių pavardės. Daug kas nesvarbu, bet kai kas, ryškiau atžymėti, jau taptų būdingais "Prisikėlimo" pasaulio elementais, kurdami erdvę ir atmosferą. Būtinai prašosi atsakymo klausimas apie Zenono ir Renatos moterystę. Jis ją vadina žmona. Bet kaip? Jis jau buvo kartą vedęs. Tai kokia šita santuoka Bažnyčios akyse? Vienokia ar kitokia. Galimybė galėjo būti išnaudota kaip charakterių formavimo ir ryškinimo priemonė. Abu juodu religingi, tai antroji moterystė turėjo sudaryti problemą, ir tai būtų įdomu patirti. Bet autorė šitą bėdą praeina nei neužsiminusi. O gera bėda ro mane yra brangus radinys.

Dialogas su savim

Prisikėlime naudojama neįprasta atskleidimo forma. Zenono istorija, jo ligos kančias, mąstymus ir svajones skaitytojas iš jo paties sužino. Jis niekam nepa-

sakoja, jau ir kalbėti per silpnas. Jis tik mintimis kalba, aptaria, svarsto, net ir mirdamas. Skaitytojas prikiš, kad tai nenatūralu ir klaus, iš kur autorė pati tai, lyg Dievas, žino? Bet menas ir tokia forma pateisintu, nes jis turi savo realybės savus matavimus ir normas. Reiktų tik, kad dialogas su savim ir būtų teikiamas kaip pasakojimas, aiškinimas ar priminimas kitam, ką Alė Rūta savo Zenonui beveik ištisai ir leidžia daryti.

Charakterių ir nuotykių romanai

Bet pasižiūrėkime truputį iš arčiau, ką Alė Rūta turėjo duoti ir ką davė, teikdama savo romaną.

Autoritetingi aptarimai romanų įaiko kūrinių, kuris atskleidžia išsamesnį ir atbaigtą žmogaus ar žmonių gyvenimo vaizdą. Aštresnį kirčiavimu — romanai yra žmogaus (žmonių) gyvenimas, atskleistas vaizdas. Pačiu stambiaustu skirstymu romanai gali būti charakterių arba nuotykių romanai, žiūrint, kas siekia išskirti — veikėjas ar veiksmas, įvykis.

Nei vienas charakteris negimsta

"Prisikėlime" sąmoningai stengiamasi skaitytojo dėmesio įvykiais nevilioti. Autorės užmąny-mo brėžinys kalbėtų, kad jai bus rūpėję "Prisikėlimą" charakterių romanu pagimdyti. Įvykių, veikėjų, vietų ir datų tik užuominom paminėjimai, žmonių pavardžių (ir net vardų), geografinių ir istorinių vardų nutylėjimai, veikėjų grupavimas daugiausiai tik apie ligonio lovą, pasakojimas pirmuoju asmeniu — visa tai tu-

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS EXPRESS

MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.

2608 69th St. Tel. WA 5-2787

2501 69th St. Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St. Tel. 254-3320

Lietuvių bendrovė turinti teisę siuntinius siųsti savo vardu iš Chicago tiesiai į Lietuvą.

Didelis pasirinkimas įvairių medžių, baldų, lietašalių ir kitų prekių. Prilimami doleriniai dovanų užsakymai.

E. ir V. Zukauskai

rėtų skaitytoją daryti aklu dekoracijoms ir butaforijai, o atverti jo dvasią vidinei erdvei, charakterto gimimo scenai.

Bet taip neįvyksta "Prisikėlime" nei vienas charakteris negimsta. Pagrindinis veikėjas Zenonas kalba, svajoja ir mąsto, bet mes nematome jo asmenybės atsiskleidžiant. Atskiri charakterio gabalai duoti, bet jie nu-laužti iš kažkokios gatavos visumos, ir lieka savo kilmei ir prasmei mįslė per visus 205 knygos puslapius. Kiti du to paties namo gyventojai — žmona Renata ir šeimos draugas Valerijus, — savo egzistenciją tik tuo pateisina, kad sudaro Zenonui sąlygas mirti nuo ligos, o ne nuo bado, šalčio ar gydymo bei vaistų stokos.

Idėjų dausose

Susigaudai, kad autore suvilio-(Nukelta į 6 psl.)

VACYS CONSTRUCTION CO.

REZIDENCINIAI, KOMERCINIAI, MEDICINOS IR KITOKI PASTATAI

2457 West 69th Street
Tel. HE 4-7482

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apraudo.

2047 W. 67th Place WA 5-8063

Heating Contractor

Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymo sistemas ir air conditioning į naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymo boilerius. Turis leidimus dirbti mieste ir užmieste. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apkačiavimai nemokamai.

DOMAS ZUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 8, Ill.
Telefonas VI 7-2447.

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS RADIO. STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

ARTESIAN Restoranas

2432 West 63rd Street, VĖL ATIDARYTAS.

Visa nauja ir graži, kaip viduje taip ir iš lauko.

Kviečiame senus ir naujus draugus atsilankyti.

Telef. — 436-4622 arba 436-4623

KILTY'S RESTORANAS ★ 4545 W. 95th St.

Telefonai GA 4-5800 ir BE 8-5585

Uždarytas laike pertvarkymo-pagražinimo. Yra atdaras tik grupėms, parengimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitoms progoms.

Teiraukitės nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro.

Kas tik turi gerą skonį, viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro

SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 12 IKI 5 POPIET.

WE PAY EARNINGS QUARTERLY ON PASSBOOK SAVINGS & SAVINGS CERTIFICATE

Earnings are paid March 31, June 30, September 30, and December 31

Compounding quarterly is an important advantage to you because it means higher earnings for you! Here are a few representative examples of how compounding quarterly would increase your earnings:

Rate Per Annum	Simple Interest Rate Resulting From Compounding Quarterly		
	1 Year	5 Years	10 Years
4 3/4 %	4.83%	5.326%	6.035%
5 1/4 %	5.35%	5.959%	6.84%

At 4 3/4 % per annum, compounded quarterly, \$10,000 will increase to \$16,035.20 in 10 years and to \$20,067.12 in a little more than 14 years. Other amounts would show proportionate growth. Quarterly compounding of earnings of 5 1/4 % per annum will increase a \$10,000.00 account to \$16,849.95 in 10 years and to \$20,221.05 in 13 1/2 years.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago

4192 Archer Avenue, at Sacramento
Chicago, Illinois 60632 — VI 7-1140

OFFICE HOURS: Mon. and Thurs. — 9 a.m. to 8 p.m.
Tues. and Fri. — 9 a.m. to 4 p.m.
Sat. — 9 a.m. to Noon. Wed. Closed.

Assets over \$135,000,000.00
Surplus and Reserves over \$11,000,000.00
(More than two times legal requirements)

Kai ligonis sau kalba

(Atkelta iš 5 psl.)

Jo anie amžinių prasmų atspindžiai, kilę iš žmogaus vilčių, planų ir darbų. Jos akis krypo ne į žmogiškąsias pakalnes, o į idėjų dausus.

Meno kūryboje tai atbulinis kelias. Žmogiškasis, daiktinis pasaulis yra meninės statybos medžiagos telkėjas ir pagrindinis kūrejo atrankos ir sąrangos rūpestis. Moraliniai, religiniai ar filosofiniai tos atrankos ir sąrangos principai turi būti palikti kaip galimi, bet neprivolaomi, meną naudotojo radiniai.

Pagrindinę "Prisikėlimo" mintį Zenonas nusako jau prieš pat savo pasakojimo galą ir mirtį: "Tarp atėjimo ir išėjimo — tik akimirka. Nieko nėra tikra ir pastovus" (202 psl.).

Akimirka, bet ji duoda visą žmogų. Netikra ir nepastovus, bet tai duoda medžiagą, įkvėpimą ir prasmę visokiai žmogaus kūrybai. Berekia tik būti žmogum ir mokėti savo gyvenime kitų gyvenimą gyventi. Alė Rūta tai gera dailininkė, kai kūrė savo "Trumpą dieną" ir "Kelią į kairę". "Prisikėlimo" atveju ji gyvena savom pretenzijom, o jos kūrinių gyvenimas negauna jėgų, kad savo krauju, savo dvasia, savo suklūpimais ir atsitikimais būtų gyvas.

Pats romano pavadinimas leis tu spėti, kad autorės bus norėta savo dailininką Zenoną vesti iš puolimų į išpirkimą ir prisikėlimą. Prieš mirtį, atsivėikindamas su savo globėjais Renata ir Valerijum, Zenonas paskutinėmis jėgom taria:

— Brangieji mano... Draugai... Atlikite už mane, ko aš neatlikau (194 psl.). O mums jis pasiskaičia: "Ištariu tai, lyg norėdamas jį perduoti savo nerimą ir siekimus. Žinau, kad už mane mano kūriniams jie nieko neatliks, nieko nepataisys. Bet aš lyg noriu juos išpėti, kad kovotu su šėtonu, kaip aš kovojau" (194 psl.).

Tiesa, neparemta įrodymais

Čia autorė Zenono mintimis verčia mus tikėti tiesa, neparemta įrodymais. Kova su šėtonu per visą Zenono gyvenimo pasipasaikojimą ir apmąstymą nuo vaikų tėsiki mirties lieka gerai išlaikyta paslaptis. O kaip tik dėl to čia yra reikalo skystis, kad "Prisikėlimas" nėra daves, ka jis žadėjo ir turėjo duoti. Atskleidžiant romano tematinę mintį (gyvenimo kelią į prisikėlimą) retkėjo, kad romano veikėjams būtų leista išgirsti šėtono ir Dievo balsus, kad būtų jiems skirta rinktis tarp pragaro ir dangaus kelių kelionėse į savo ir į kitų šėdus. Šiose kryžkelėse turėjo ryškėti ir formuotis romano charakteriai.

Be rūpestio apsispręsti

Be "Prisikėlimo" Zenonas ir jo bendrakeiviai buvo apsaugoti tū nuo rūpestio apsispręsti už dangaus ar šėtono tvarką. Jie autorės apsispręsti. Renata ir Valerijus tiesiog šventi, ištikimi ir pa-

siaukofimo dvasios sklidinį sunkauso ligonio globėjai. Pats ligonis? Nematyti, kad bičiulystė ar kova su šėtonu būtų kada ir kur jam turėjusi prieštą bei prasmę. Savo moralines nuotaikas jis taip nusako: "Gyventi pagal savo draugą. Asmeniškai suprantas Dievas ir mano meilė viskam... Visam, viskam. Kas gyvena, kas alsuoja. Gyvūnėlis, žolė, žmogus" (197.). Jis geros, garbingos šeimos sūnus, Darbštus, gabus, išmintingas. Tikintis. Mylintis savo tėvynę ir tautą. Neveidmainys, negobšus, niekam nelieka skolingas. Kad išvengtų draugo žmonos gundymų, jis net į užsienius išsidingina. Neaiškūs reikalai su Renata, bet neatrodo, kad iš to šėtonas būtų kokios paguodos turėjęs. Tiesa, viename susitikime su savo iliuzija, svajone ar meile kažkokia šmėklška lankytoja Nežinomąja jis prisipažįsta buvęs išdidus, norėjęs būti pažintas iš kūrybos, kad, tur bū, šėtonas jam trukdęs ieškoti pažinimo. "Aš jo gyniausi". Tai ir tiek tos kovos su šėtonu. O ji juk turėjo įprasmiti ir pateisinti "Prisikėlimą".

Netikintis Tomas

Turiu liūdnei prisipažinti, kad negaliu tikėti, kas romane sakoma, kad netikėti į prisikėlimą, nes jis nebuvo laimėtas ar, geriau, reikalingas.

Romane gausu pretenzių elementų. Prisagstyta posakių ir savokų vokiečių, italų, anglų, prancūzų ir net sanskrito kalbomis. Daug aiškinimų apie meną, net apie pačią tapybinę techniką, apie šaltas, šiltas spalvas, apie dažus ir medžiagas. Aiškiniama elementariai, lyg pradedantiesiems mokiniams. Ir tai dėsto sau mokyta ir žinomas dailininkas.

Kai romano pasakojimas eina "aš" forma ir tik mintimis sau, tai jo frazė beveik ištiesi baistai nenatūraliais teiginiais — liejasi: "Is uždarbio nekroviau turitu, nes jo ir nebuvo per daug, o dailininko kišenės visada peršvilpia vėjas. Laidokauti? Nel tik ne tokia prasme, kaip kalba vyrai vynu taurių. Jauni vyrai. Aš mėgau vynu ir grožį. Stebėjaisi moters grožiu ir ieškojai meilės. Mėgau savo darbą ir dievinau meną. Atidaviau savo valandas, pro tą ir širdį darbui, neprašinėdamas nuolatinės tarnybos, pakėlimų ir priedų. Visą atliekamą lai-

Jaunlio ir pirsto pokalb's "Bubulyje ir Dondulyje". Kairėje jauniklis — Algimantas Dikinis, dešinėje pirstys — Julius Balutis. (Liet. foto arch.)

ka praleisdavau galerijose ir studijose. Vyną ir muziką mėgau, bet valios durimis dažnai užsida-rydavau vienumai ir darbui" (67 psl.). Taip ir panašiai mintimis Zenonas visur aiškina apie save sau.

Ne gasdinu, o drasinu

Nemiela, kad savo gerai bičiulėi negalėjau geros recenzijos parašyti. Bet norėjau būti jai ir sau sąžiningas. O taip pat ir skaitytojui.

Ar taip nieko žymėtino romane ir nėra? Yra, kur nebus. Kam etika ir estika vienas ir tas pats, kam laki antrinio refleksio mintis yra pirminio vaizdo pakaitalas, kam, pagaliau, gausios metaforos ir skambūs sakiny skambes lyg poezija, tas mano recenzija gal tik pasipiktins ir "Prisikėlimą" ras visai "gražia knyga". Bet aš ieškojau pagrindinių pačios autorės tematikos užmąny, ir įsitikau, kad jie nebuvo estetizuoti.

Ligonis Zenonas vienur taip save gasdina:

— Ir kai tu viską nugalėsi, dar pasiliks vienas dalykas, gal svarbiausias, o gal ir baisiausias — pats meno kūrinys! Jis yra tavo tironas! Jis nepakencia ir nepakenčia pusėtinumui! Jis reikalauja viso! (155 psl.).

Alė Rūta drasina šiais gasdinimais per daug netikėti. Nei meno kūrinys yra toks tironas, nei jis viska bei kada gauna. Tik reikia jam bent pusėtinumo nepašykštėti.

— Pianinas išrastas 1709 m.

italo Cristofori.

—Amerika pirmąjį atominį povandeninį laivą Nautilus nuleido 1954 m. sausio 21 d. Jis su vienu svaru uranijaus gali perplaukti Atlantą.

• Atsilikimas ir spaudos technikoje. Komunistų partijos laikraščių ir žurnalų leidykla Vilniuje pirkė rytinį Vokietijoje dvi naujas spaustuvinės mašinas: keturių spalvų ofsetinę ir lakavimo. Po Naujų Metų žada išleisti žurnalus "lakuo-tais", atseit, gražiau žvilgančiais (į užsieninių leidinių panašesniais) viršelais.

Jau ne pirmas kartas partijos - valdžios monopolio pagrin-

daus valdomos spaustuvs Lietuvoj pasigiria "nauja technika" ir įtikinėja savo leidinių pirkėjus, kad jų spausdinimo kokybė esant kažin ar tik ne pati tobuliausia pasauly. Bet pastaraisiais metais ir Lietuvoj jau pasitaiko nemaža progų pamatyti iliustruotų leidinių iš Vakarų Europos ar Amerikos. Paliginimai įtikina, kad "tobuliausiems pasaulyje" gaminams dar gana ilgas kelias iki geresniųjų vakarietiškių (ypač žveicarų, italų) leidinių kokybės. Didžiausia dabartinių Vilniaus ir Kauno spaustuvių bėda yra ne "lakavimo", o tikslumo (precizijos) stoka visos eilės kitų techninių darbų atlikime, ypač spalvų sutapdinime. Iš daugumo jų spalvinių iliustracijų pakraščiu vis kyšo bent viena kone pusė milimetro į šalį "nuslydusi" spalva, ir iliustracijose žinoma, stinga to ryškumo, kuriuo tiesiog stebina tikrai tobuli leidiniai.

Ne kartą buvo gėrėtasi, kad spaustuvs nuolat papildomos naujomis "tėvyninėmis" (tai yra, rusų darbo) mašinomis. Šiuo atveju ryžosi įsigyti vokiečių darbo mašinų. (E)

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

KENNEBUNKPORTE, MAINE,

SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISEM.

Išcinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Oficialiai dėstoma lietuvių kalba. Savaitėje pamokų tiek pat, kiek anglų kalbos. Duodami kreditai. Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo pasaulėžvalga. Mokiniamis ašviesti kviečiami liet. rašytojai, muzikai, solistai, dailininkai. Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas. Mokiniai gyvena bendrabuty. Atlyginimas visiems prieinamas. Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį. Anksti registruokite mokinius 1969-1970 m. Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

LIETUVIAI TĖVAI BRANGINKIT ŠIĄ GIMNAZIJĄ, KOL JI YRA. JOS ATEITIS JŲSŲ RANKOSE.

Informacijos ir registracijos reikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE

GUARANTEE

No-Limit on MILES...

No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARANTEE

TEE against defects in work-

manship and materials and

all normal road hazard in-

juries encountered in every-

day passenger car use for

the life of the original tread

design in accordance with

terms of our printed guaran-

tee certificate. Price of

replacement, prorated on

original tread depth wear

and based on Firestone ad-

justment prices for replac-

ement tire at time of adjust-

ment. Firestone adjustment

prices are intended to, but

may not, represent approxi-

mate current average sell-

ing prices and are subject

to change without notice.

Neribota garantija: iki susidevėjimo. Ratlankiai (wheels)

Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois

Telef. — GROvehill 6-7777

Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v., šešt. 7 v. r. — 3 v. p. p.

Sekm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas MIKAS CESAS

ROOSEVELT PICTURE

FRAME COMPANY

Manufacturers

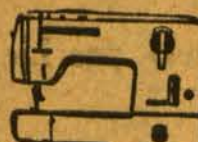
Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago

Tel. Virginia 7-7258-59

SIUVIMO Mašinos

- * ELNA
- * BERNINA
- * NECCHI
- * VIKING
- * PFAFF
- * SINGER

Šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškios ir kitų firmų.

Taisome, parduodame ir nuomojame priemonėmis kalnomis ir slygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonį kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestiuose.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

2212 W CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PETRAS KAZANAUSKAS, President

MOVING

Perkasto baldus iš arti ir tol

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60620, Tel. RE 7-7083

WAGNER & SON'S

Typewriters — Adding Machines

Check writers

Nuomėja — Parduoda — Taiso

NAUJOS NAUDOTOS

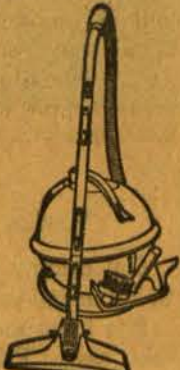
Virs 50 m patikimas pataravimas

NAUJOJE VIETOJE

5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.

Valome, ištepame, suderiname, pakeičiame (hoses) — žarnas.

Parduodame ir taisome visų gamybų dulkių siurblius ir turime dalis, maišelius ir visus prijungimus (dalis) visų gamybų siurbliams — Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bei kitų.

B. & B. DISTRIBUTING CO.

4081 So. Archer Avenue

(Archer ir California)

Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702

Ved. Arvydas M. Dikinis

ANY 8 OR 12 EXPOSURE

Kodacolor Film

DEVELOPED & PRINTED

Junior Color Print

Fullsize Credits

Guaranteed E-64

Quality

Send this ad with film, 13x17, 11x14

per ad.

Offer expires July 1st, 1969

GRUDLAND PHOTO

Dept. P. A.

Lake Geneva, Wis. 53147

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

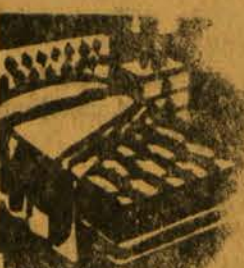
Telef. PROspect 6-8998

Apsimoka skelbtis DRAUGE,

nes jis plačiausiai skaitomas lie-

tuvių dienraštis. G! skelbimų kait-

inimamas

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

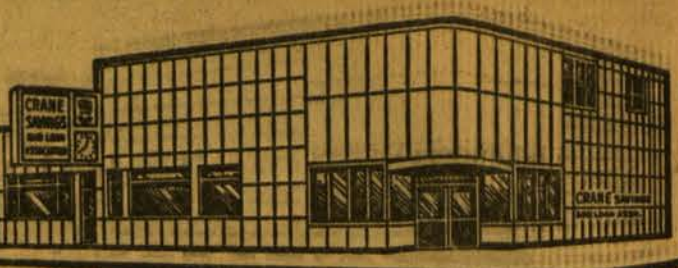
LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmą ir ketvirtą, 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą, nuo 9 iki 6 val. sekmą atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.

ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.

ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

Mes mokame 5 1/4% ant visų taupymo sertifikatų per annum

MINIMUM SUMA \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
FRANK ZOGAS
President

Kaip buvo sukurta Maironio monografija? 1. Ieškoje?

Vaga, valstybinė grožinė literatūros leidykla Vilniuje, neseniai išleido stambią (518 psl.) monografiją apie Maironį. Autorė V. Zaborskaitė, anksčiau buvusi dėstytoja lietuvių literatūros katedroje Vilniaus universitete. Prieš keletą metų kompartijos "daktarinė" užsipuolė literatūros katedrą, kalbindami už per didelį "netarybinį" lietuvių rašytojų idealizavimą, ir kelios dėstytojos iš universiteto tapo išsiuotos.

Per keletą metų vėjai kiek sušvelnėjo, ir, štai, pasirodė valstybinės leidyklos išleista monografija ne apie ką kitą, kaip apie patį Maironį.

Ko būtinai reikia, kad tokia monografija galėtų pasirodyti, gana ryškiai matyti iš Kazio Umbraso "Tiesoj" (gruodžio 1) paskelbtos recenzijos, kur sakoma:

"Analizuodama priestaranga Maironio kūryba, V. Zaborskaitė remiasi marksistine metodologija. Monografijoje ypač žiūrima marksistiniame metodui būdingo istoriškumo principo. Ramdama si Lenino mintimis, kad istorijos negalima nei pagerinti, nei pabloginti, kad reikia nustatyti kiekvieno reiškinio reikšmę savai epochai ir jo išliekamąją vertę, autorė kūrybiškai ir išradimui naujoja dialektinį metodą".

Daugiau apie monografijos turinį ir pobūdį galima spręsti iš tolesnių recenzento pastabų.

"Aplamai Maironio ideologija vertinama kaip reakcinga. V. Zaborskaitė randa joje ir kai kurių pažangių momentų. Monografijoje be atodairio nepasmerkimas Maironiui būdingas "tautinės vertybės" lozungas. Įrodoma, kad "Aušros" laikais jis objektyviai skatino į kovą prieš carizmą. Šis šūkis daugiausia reakcinę prasmę įgavo vėliau, ypač 1905-1907 m. revoliucijos metu, naudojamas kovai prieš revoliucines pažangios visuomenės dalies nuotaikas. Panašiai išsprendžiamas ir feodalinės praeities garbinimo klausimas".

Laiškas redakcijai

Mielas Redaktorium!

Aš žinau, kad prieš šventes Jūs būvate užversti darbu. Laikraštis yra lyg tas švenčių pyragas — dedi visokius prieskonius, berli miltelius, pilstai miltstūras, apkalioji razinkomis, tada [iš] krosnį ir lauki nerimaudamas rezultato: Idomu, kaip išsė?

Vieną tokią razinką Jūs netyčia įbrukote ne ten, kur reikia. Ogi, Nr. 301, 4 psl. mano sonetą "Modesto veidas" priskyrėte poetui Jorge de Lima. Man, žinoma, yra didelė garbė, kad toks vardas, dar taip egzotiškai skambas, puošia mano eilėraščių. Vis dėlto "Modesto veidas" yra intymiai susijęs su mano gyvenimu. Tas sonetas skirtas mano mylimam draugui. Jis priklauso Kauno Žaliamajam.

Jei Jūs šitą laišką atspausdintumėte, skaitytojai sužinotų, kaip apie tą mistišką Modestą. Kas jis toks?

Modestas Č. buvo vienas iš artimiausių mano draugų. Pirmojo bolševikmečio išvakarėse ir vėliau jis gyveno Kaune, Italijos gatvėje, laimingoje ir gražioje šeimoje. Jo tėvelis grojo klarnetu Valst. operos orkestre. Tiek tėvas, tiek sūnus mylėjo muziką. Pas juos užėjus, teatro bei muzikos temomis galima buvo šnekučiuotis išsąs naktį. Operos spektaklių vakarais, mes įsukdavome į vidų. Susiradę kur nors gailorėje laisvą kampą, klausydavomės mūsų iškiliųjų dainininkų dainavimų. Tokių dainininkų, turinčių brėžti, mūsų teatre niekad nestigo. Tačiau Kipras būdavo mums ypatingas dievaitis. Jo pasirodymas nušviesdavo sceną. Mes sekdamomis kiekvieną Kipro judesį, nes Modesto tėvas mums neretai sakydavo: "Stebėkite, kaip Petrasukas dainuoja judesiais, kaip jis spustelia plaštaka krūtines šoną, tuo išreiškdamas tėvo agoniją "Zydėje". Tai didelis menininkas". O vis dėlto Modestas labiausiai mėgo ne Halevį, ne Verdi,

"Autorė... teigia, kad "Maironius — poetas toli prašoka Maironius — deologas... Remdamasi teiginiu, kad meninis vaizdas gali būti objektyviai turėti kita reikšmę nei glūdinčia menininko mintyse, supanyme, autorė nepasiduoda net paties autoriaus savo kūrybos prasmės aiškinimams, skirdama kūrinio logiką ir jo vaizdą visumos apibūdinančią nuotaiką".

Maironio poezijos, ypač jo vėlesnės pažangumo pagrindą sudaro kova prieš carizmą. Tai nuolatini kūrinų liaudiškumą, padarę jį nacionalinio išsivadavimo dainu. Nors Maironio kūryboje ir neatsispindėjo liaudies kova dėl socialinių teisių, šiuo klausimu jo buvo reikšmingas ir aiškiai reakcinis mintys, tačiau ir kovos už nacionalinę kultūrą poetizavimas užtikrina Maironiui reikšmingą vietą lietuvių literatūroje".

"Patriotini Maironio lyrikos patosa V. Zaborskaitė atskleidžia, išskeldama lyrinio herojaus santykį su Lietuvos istorija, krašto vaizdžiu, kultūra (kalba ir tautosaka)".

"Maironio poetinis santykis su istorija aktyvizavo Maironio laukų žmogų spresti jo laikmečio klausimus, atseit, yra aiškiai nukreiptas prieš carizmą, liaudinis".

"Teisingai nurodžiusi, kad dažniausiai visuomeninis pažangumas sutampa su aukšta žmogaus etine verte, autorė kartu teigia, kad ir dėl idealų, kurių beigi nepavadinome revoliuciniais, žmonės yra kovoję su didžiu pasišven timu ir išverme. Maironis "Pavasario balsuose" irgi sukūrė asmenybės, subordinuojančią save aukštesniam visuomeniniam idealams, asmenybės, kurios "individualinė būtis įgauna prasmę ir atramą tik tautos gyvenime". Maironio "lyrikos žmogaus" pagrindinis bruožas — tėvynės meilė. Su šiuo jausmu siejasi kovos prieš carizmą teigimas".

"Bene pirmą kartą plačiai gvil

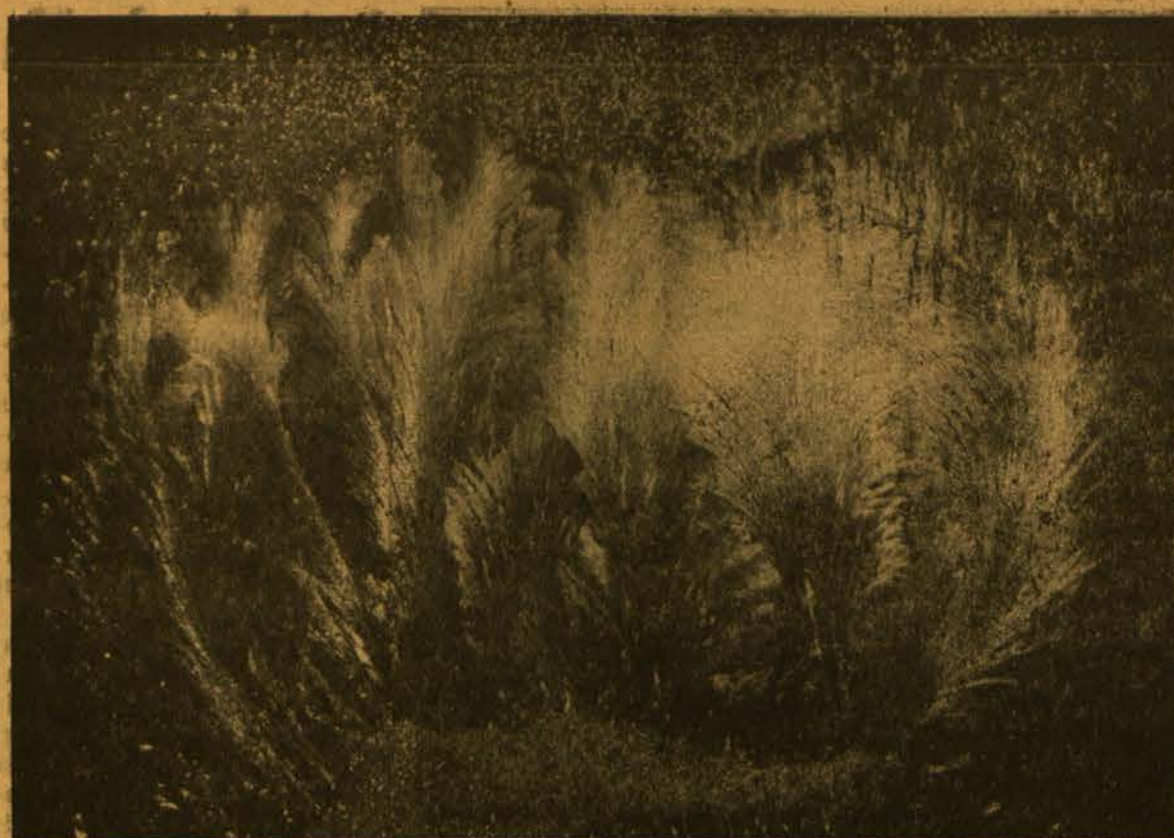
ne Rossini, bet romantiškąjį Beethovoną. Jis net parašė trumpą apybraižą apie Beethoveno simfonijas, bet jos niekur viešoje spaudoje neatspausdino. Aš pripilau prie rusų kompozitorių, ypač prie Musorgskio "Boris Godunovo". Mane žavė jo Nauragio vaidinamas klieidintis caras. Ir kučingis su savo energinga arija "Vai tai buvo garsiam mės te Kazanėj" mane visuomet sužavėdavo. Ir kaip neišvėsti, kai seną užviešpatauja jausmo energija, kai judesiai turi savo prasmę, kai balso tembras sminga giliai klausytojo širdin. Tai toks būdavo mūsų teatras.

Su Moda (taip ji pravardžiuodavo apylinkės vaikai) teko man draugauti žaisti LFLS jaunųjų futbolio komandoje. Jis buvo vienas iš pavojingiausių puolėjų. Gimes futbolininkas. Savo lankščiu žaidimu ir taikliais šūviais jis dažnai nugalėdavo priešo gynimą. Jo ir kito bičiulio Bitelės dėka vieneriais metais mes išsikopojome pirmąją vietą. Už ką mūsų susijaudinęs vadovas fundio limonadą ir ragino: "Gerkite, vyručiai, kiek tik širdys trokšta. Tik žiūrėkite, nepasigerkite nuo šito brudo".

Antrą kartą bolševikams artėjant, mūsų kelias išsiskyrė. Aš žinau, kad jis dabar yra Australijoje. Prieš keliolika metų mėginau susisiekti. Kažkaip nepavyko. Būtu gerai, jeigu jis man parašytų laiškų, šiais laikais ir atviraiškis yra laukiamas paukštis.

Rašiau aną sonetą, galvodamas apie sulaiktą Modesto veidą. Prisiminiau ir mano namų šeimininką Kanapinską, kadėlė tamavusį Kau no uoste pačiu pirmuoju milicininku. Jo kiemas buvo žinomas apylinkės vaikų. Buvo pavasaris. Vėly metis. Kleme buvo ridenami margučiai. Čž, klegėjo aplinkui draugai.

Su geriausiais linkėjimais
Pranas Visvydas
South Gate, 1968.XII.29

Ziemos fantazija...

Nuotrauka J. Kasakaičio

denamas Maironio poezijos liaudiškumo ir nacionalinio savitumo klausimas".

"V. Zaborskaitė analizuoja ir formas liaudiškumą ir poezijos ryšius su lietuvių tautosaka. Atskleidžiami ir Maironio kūrybos internacionaliniai momentai, jo ryšiai su pasauline literatūra... Turėdama prieš akis daugybę kūrinių, daug įvairiausių faktų, ji nepasiklysta medžiagoje, tvirtai laiko analizės vadžias, neiškryp-dama iš griežtai teorinio kelio".

"Būdamas problemine, monografija anaiptol nėra sustingusi ir nuobodi... knyga pasižymi ir dar viena brangintina ypatybe — stiliumo moksliskumo ir kartu emocionalumo, taip pat ir populiarumo, priimamumo sinteze. Autorėi svetima tendencija paverti savo darbą įmantriausių terminų ir sąvokų labirintu".

Elė kitų kritikų, kituose laikraščiuose, apie šią monografiją irgi atsiliepė labai teigiamai. K. Umbrasas optimistiškai pranašauja:

"Prasideda naujas šio kelio etapas — giliau ir plačiau iširti atskiras lietuvių literatūros problemas, atskirų lietuvių rašytojų kūrybą, tai pagrindžiant nauja medžiaga, duodant naują teorinį nušvietimą".

Kompetentingas ir sąžiningas "leninio principo" — nei

SSSR menininkai Prokrusto lovoj

Kaip kūrėjai už geležinės uždangos yra diktatūrinės komunistų partijos politikai... Visa mūsų meno istorija patvirtino lenininių meno kūrybos politiskumo ir laidiskumo principų gyvybiškumą... Dailininkai priversti deklamuoti savo pritarimą Čekoslovakijos okupacijai: "Pritariame visom priemonėm, kurių ėmėsi Tarybinė vyriausybė socialistinės stovyklos vienybei stiprinti, Maskvoje pasirašytai TSRS ir Čekoslovakijos sutarčiai įgyvendinti... Mes užtikriname mūsų partijos Centro Komitetą, kad tarybinės dailės veikėjai nenuilstamai kovos už komunizmo idėjų pergalę... Socialistinis realizmas, kurio principų mes laikomės, tai mūsų bendros idėjinės — kūrybi-

(ELTA)

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (galį vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ
IR KITAS USSR DALIS,
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės. Jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.
NEW YORK 3, N. Y.
NEWARK, N. J.
SOUTH RIVER, N. J.
UTICA, N. Y.
FARMINGDALE, N. J.
PHILADELPHIA 23, PA.
ALLENTOWN, PA.
ROCHESTER 5, N. Y.
LOS ANGELES 4, CAL.
CHICAGO 22, ILL.
BALTIMORE 31, MD.
BUFFALO 12, NEW YORK
DETROIT 12, MICH.
HARTFORD 6, CONN.
JERSEY CITY, N. J.
SYRACUSE, N. Y. 13204
CLEVELAND 13, OHIO
HAMTRICK, MICH.
SO. BOSTON, MASS.
TRENTON 10, NEW JERSEY.
RAHWAY, N. J.

1536 BEDFORD AVE.
78 SECOND AVENUE
250 MARKET STREET
46 WHITEHEAD AVENUE
963 BLECKHEE STREET
FREEWOOD ACRES
311 W. GIRARD AVENUE
126 TILGHMAN STREET
558 HUDSON AVENUE
150 SO. VERNONT AVENUE
219 MONTGOMERY ST.
1800 FLEET STREET
701 FILLMORE AVENUE
14601 JOS CAMPAN AVENUE
122-126 HILLSIDE AVENUE
515 MARCELUS STREET
1028 KENILWORTH AVENUE
11339 JOS CAMPAN AVENUE
396 W. BROADWAY
1152 DEUTZ AVENUE
717 W. GRAND AVE.

IN 7-6465
OR 4-1540
MI 2-2452
OL 7-6320
RE 2-7476
365-0494
PO 9-4507
HE 5-1654
232-2842
DU 6-8550
HU 6-2818
DI 2-4230
TX 5-0700
365-6780
249-6216
HE 5-6366
DI 475-9748
PR 1-0696
365-6730
AN 8-1120
EX 3-0306
881-8997

DRAUGAS, šeštadienis, 1969 m. sausio mėn. 11 d.

7

nės pozicijos išraiška, tai pilna-čiaus asmenybės įvairiapusiškų vertės mano kūrybos pagrindas... mą ir patrauklumą... Tegyvuoja Mes... esame vieningi savo giliu lenininė Tarybų Sąjungos Komu ir nuoširdžiu siekimu ištikimai nistų partijai!"

tarnauti savo kūrybinio darbu... Kaip iš šios SSSR dailininkų Lenino partijai. Mes įsitikinę, suvažavimo rezoliucijos matyti, kad kiekvienam dailininkui nėra tokios prievartos nejautei nei na-aukštesnio ir garbingesnio, kaip eiu nei fašistų diktatūrų replė-teisingai rodyti mūsų socialisti-na patekę dailininkai. Komparti-ne tikrovę, įtvirtinti didžius ko-jos prievarta daug brutalesnė. munizmo idealus... Tarybiniai Ir vis dėlto, jeigu reikalingos dailininkai siekia sukurti naujus šitokios rezoliucijos, tai jos ir at-kūrinčius, giliai atskleidžiančius skleidžia faktą, kad nėra jau taip leninizmo didybę ir pergalę, Ko-šilta ir sklandi dailininkų nuotai munistų partijos ir tarybinės ka ir rikiuotė, velkant komparti-liaudies vienybė, genialios Ilji-jos junga.

J. Žvilb.

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st Street Tel. 476-2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Koplyčios:
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741 - 2

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių.

LACKAWICZ IR SŪNOS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1215
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4948 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3575

ANTANAS M. PHILLIPS
3907 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3819 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL. Tel. 656-2320

